

GŁOS ROBOTNICZY

PISMO POLSKIEJ PARTII ROBOTNICZEJ

ROK IV

ŁÓDŹ, ŚRODA, DNIA 11 SIERPNI 1948 ROKU

Nr 220 (1145)

Rozmowy w Moskwie trwają

„Daily Worker“ o bankructwie marshallowskich planów podziału Europy

LONDYN (PAP.). Dzienniki londyńskie wyrażają przekonanie, że przedstawiciele mocarstw zachodnich odbędą jeszcze dalsze konferencje z ministrem Mołotowem. Podkreśla się, że minister Mołotow pragnie omówienia całokształtu problemu niemieckiego, podczas gdy reprezentanci państw zachodnich dążą przede wszystkim do tego, aby poprawić swą pozycję w Berlinie.

„Daily Worker“ przypomina, że przed kilkoma miesiącami państwa zachodnie miały okazję wszczęcia rozmów ze Związkiem Radzieckim. Okazja ta wyłoniła się podczas wyjazdu między Bedell-Smithem a ministrem Mołotowem, lecz rządy mocarstw zachodnich odrzuciły tę okazję. Zamierzały one najpierw wprowadzić w życie w całej pełni plan Marshalla, rozbudować system sojuszków między państwami zachodnimi i Stanami Zjednoczonymi, a następnie dopiero przystąpić do rozmów ze Związkiem Radzieckim.

W związku z tym rządy krajów zachodnich scharmonizowały pod batutą Waszyngtonu swą politykę w Europie zachodniej i w Niemczech zachodnich. Prowadziły one akcję aktów jednostronnych, ignorując stanowisko Związku Radzieckiego i jego sojuszników.

Plan amerykański okazał się jednak planem nierealnym. Odbudowa gospodarcza Europy zależna jest nie od pomocy zagranicznej, lecz przede wszystkim od rozwoju handlu między Europą Wschodnią a Zachodnią. Plan Marshalla, jako plan odbudowy Europy — zawiódł w zupełności. Narody europejskie niedowzmacniały do zrozumienia, że dobrowolnie nie wezmą udziału w anglo-amerykańskiej grze, skierowanej przeciwko Związkowi Radzieckiemu i godzącej w interesy Europy.

W tej sytuacji — pisze „Daily Worker“ — nie mają racji ci publicyści i politycy, którzy przeciwstawiają się ustępstwom ze strony mocarstw zachodnich na rzecz Związku Radzieckiego. Nie o ustępstwa w ścisłym tego słowa znaczeniu chodzi, lecz o **naprawienie błędów, popełnionych w przeszłości**. Ci, którym droga

jest sprawa pokoju, powinni zorganizować kampanię i domagać się, aby rozmowy moskiewskie były prowadzone na zasadzie dobrej woli, zgodnie z obowiązującymi układami międzynarodowymi.

LONDYN PAP. — Jak donosi agencja Reutersa, ambasador Stanów Zjednoczonych Lewis Douglas odwiedził we wtorek Foreign Office, by omówić z ministrem spraw zagranicznych

Bevinem raport otrzymany w nocy z Moskwy na temat spotkania między przedstawicielami trzech mocarstw zachodnich a ministrem spraw zagranicznych Mołotowem.

W celu omówienia raportu spotkali się również ambasador francuski Massigli i sir William Strang. W londyńskich kołach dyplomatycznych nie przewiduje się, by nowe uzgodnione instrukcje trzech mocarstw zachodnich zostały przekazane przedstawicielom tych mocarstw w Moskwie przed środą.

Depesza do ministra Minca od czeskosłowackiego ministra handlu zagranicznego

WARSZAWA PAP. — Minister Przemysłu i Handlu Hilary Minc otrzymał od opuszczającego Polskę czeskosłowackiego ministra handlu zagranicznego dr Antoniego Gregora depeszę treści następującej:

Przed wyjazdem z zaprzyjaźnionej Polski zechce Pan Minister przyjąć jeszcze raz podziękowanie za serdeczne przyjęcie. Pobyt na Wystawie Ziem Odzyskanych we Wrocławiu napłynął mi głębokim podziwem dla wysiłku braterskiego narodu polskiego. Wystawa tak imponująco przygotowana przez waszych te-

chników i artystów posiada jednakowo ważne znaczenie tak dla Polski, jak i dla Czechosłowacji.

Powracam do Pragi z głębokim przeświadczeniem, że wspólna nasza praca na ostatnim posiedzeniu Rady Gospodarczej będzie owocna. Nasze rozmowy i bogate doświadczenia oraz wrażenia, jakie wywoziły z waszego kraju, przyczynią się do jeszcze większego zementowania przyjaźni polsko-czechosłowackiej oraz współpracy gospodarczej między naszymi krajami.

Ostre tarcia między Belgią i Holandią

Zimna wojna między państwami Beneluxu

PARYŻ PAP. — Z Brukseli donoszą o ostrych tarciach w stosunkach pomiędzy Belgią i Holandią. Pomimo starań z obu stron, nie tylko nie zdołano usunąć spornych spraw, lecz zaobserwowano dalsze ich zaostrzenie się. Proamerykańska polityka belgijskiego premiera Spaaka spotyka się z coraz liczniejszymi głosami krytyki w Holandii. Prasa belgijska nie ukrywa swych zarzutów pod adresem Holandii za niechęć do bezwzględnej podporządkowania się polityce Spaaka, prowadzącej do całkowitego uzależnienia Beneluxu od Stanów Zjednoczonych.

Poważne zaniepokojenie w kołach belgijskich wywołała wiadomość, że deficyt handlowy tego państwa z Holandią wyniósł w ubiegłym roku 25 miliardów franków belgijskich, w czym niemałą rolę odegrał wzmożony import ze Stanów Zjednoczonych.

Do kampanii przeciwko polityce Spaaka i wzrostowi interwencjonizmu amerykańskiego w wewnętrzne sprawy krajów Beneluxu przylączyła się również Holandia.

Prasa tego kraju doniosła o istnieniu *tajnego układu gospodarczego pomiędzy USA i Belgią*, podkreślając szczególnie bezceremonialne

RZYM PAP. — „Unita“ komentując przebieg rozmów moskiewskich przypomina, że Rząd Polski wystosował notę do Francji, w której podtrzymuje swój protest przeciwko je dnostronnej akcji mocarstw zachodnich w Niemczech.

„Unita“ omawia równocześnie zagadnienie b. kolonii włoskich. Dziennik podkreśla, że Polska odnosi się przychylnie do przyznania powiernictwa nad Libią Wiochom. Jedynie Związek Radziecki i kraje demokracji ludowej wypowiedziały się na korzyść Włoch — stwierdza dziennik.

Fakt ten notuje również „Avanti“ i „Paese“, które przytaczają stanowisko Polski w sprawie kolonii włoskich. *Dzienniki te potępiają reakcyjną prasę włoską za świadome i tendencyjne przemilczanie stanowiska Polski w sprawie problemu kolonii włoskich.*

Pietro Nenni przybył do Moskwy

MOSKWA PAP. — Pietro Nenni, przywódca socjalistów włoskich, przybył z Leningradu do Moskwy. Nenni spędził kilka dni w Leningradzie, gdzie szczególnie zainteresował się i zwiedził miejscowości związane z bohaterką obroną Leningradu.

Wallace piętnuje politykę Trumana

Atak na swobody demokratyczne spotka się z odporem postępowej opinii USA

NOWY JORK PAP. — Kandydat Partii Postępowej na stanowisko prezydenta Henry Wallace złożył przed-

stawicielom prasy oświadczenie, w którym ostro napiętnował prowadzone ostatnio dochożenia w sprawie „działalności antyamerykańskiej“ wielu przedstawicieli obozu postępowego. Wallace stwierdził, że celem tej kampanii jest odwrócenie uwagi narodu amerykańskiego od aktualnych zagadnień nierozstrzygniętych dotychczas przez partie rządzące. Kampania ta jest dalszym ciągiem polityki teroru stosowanego przeciwko elementom postępowym, za którą odpowiedzialność ponoszą przywódcy obu partii, w tej liczbie również Truman.

„Dwupartyjna polityka zastraszenia“ zdaniem Wallace'a zmierza do całkowitej likwidacji swobód konstytucyjnych w USA i jest skutkiem bankructwa postulatów partii demo-

kratycznej i republikańskiej zarówno w życiu wewnętrznym jak i na arenie międzynarodowej.

Nawiązując do ostatnich wystąpień Trumana, Wallace podkreślił, że wypowiedzi prezydenta są całkiem sprzeczne z faktyczną działalnością jego partii i rządu.

Wallace oskarżył następnie ministra sprawiedliwości Clarka o pozbawienie obywateli i organizacji amerykańskich praw przewidzia-

nych przez konstytucję i stwierdził, że w chwili obecnej w Stanach Zjednoczonych prowadzona jest kampania represji przeciwko siłom postępowym, która nie miała dotychczas precedensu w historii kraju. Wallace zapowiedział jednak, że partia postępowa będzie walczyła w dalszym ciągu przeciwko próbom zniesienia swobód obywatelskich i opanowania kraju przez reakcję.

Zacięte walki na froncie Grammos

RZYM PAP. — Agencja Elefteri Ellada donosi, że silne oddziały wojsk ateńskich próbowały opanować okolice Oxya, Liokas i Stavros na linii Grammos. Zacięta walka trwała przez cały dzień i zakończyła się wycofaniem monarchistów na pozycje wyjściowe.

W rejonie Skantsiko oddziały ateńskie podjęły również próbę przekroczenia rzeki Saranaporos. Atak ten został odparty przez armię demokratyczną, która zdobyła znaczną ilość sprzętu wojennego m. in. 5 ciężkich moździerzy pochodzenia amerykańskiego.

RZYM PAP. — Jak donoszą z Lamii, został

tam wykonany wyrok na 8 działaczach demokratycznych. W Heraklejon na Krecie rozstrzelano 5 przywódców organizacji EAM i jednego z bohaterów ruchu oporu z czasu okupacji niemieckiej. W Atenach został wszczęty proces przeciwko 38 demokratom, oskarżonym o dostarczanie pomocy armii demokratycznej.

De Gasperi wspomaga Sophulisa

Robotnicy włoscy w Taranto nie chcą ładować broni dla faszystów greckich

RZYM PAP. — W Taranto trwa w szerokich masach robotniczych wzburzenie, wywołane faktem, że okręt greckiej marynarki wojennej przybył do tego portu, by załadować broń dla faszystowskiego rządu greckiego. Robotnicy arsenału strajkują na znak protestu już od 48 godzin. Do strajku przyłączyli się robotnicy

różnych fabryk. Okręt grecki stoi na kotwicy o kilometr od wybrzeża. Policja otoczyła port Krągą pogłoski, że załadowanie okrętu odbędzie się za pośrednictwem łodzi marynarki wojennej, ażeby uniemożliwić jakkolwiek interwencje robotników.

Poprawki do projektu Reynauda

uchwalone przez komisję finansową francuskiego Zgromadzenia Narodowego

PARYŻ PAP. — Komisja finansowa Zgromadzenia Narodowego uchwaliła szereg istotnych poprawek w związku z artykułem 1-ym projektu Reynaud. Przyjęto zasadę, że zwolnienia urzędników nie mogą być w sprzeczności ze statutem urzędniczym. Odnośnie artykułu 2-go uchwalono, że żadne przedsiębiorstwo z nacjonalizowane nie może być przekształcone w towarzystwo mieszane z udziałem

kapitałów prywatnych, bez uchwały parlamentu. Do końca bież. roku rząd ma wnieść projekt statutu przedsiębiorstw znacjonalizowanych.

Artykuły 3-ci i 4-ty ograniczone zostały w ten sposób, że świadczenia ubezpieczeniowe nie mogą być zmniejszone, zaś przepisy mogące stanowić pretekst do ograniczenia praw strajkowych zostały uchylone.

Foto: A. K.

Młodzież krajów uciskanych przez imperializm

apeluje o poparcie u młodzieży państw demokracji ludowej

WARSZAWA PAP. — Trzeci dzień obrad międzynarodowej konferencji młodzieży pracującej, które toczyły się pod przewodnictwem sekretarza Światowej Federacji Młodzieży Demokratycznej Berta Williamsa, wypełniły dalsze referaty uzupełniające, delegatów poszczególnych krajów.

Pierwszym mówcą był delegat Związku Radzieckiego Aleksy Klimow.

Wstępującego na trybunę przedstawiciela wielomilionowych mas młodzieży radzieckiej zgromadzeni przyjęli entuzjastycznie i długotrwałymi owacjami. Zebrani na sali obrad przedstawiciele młodzieży całego świata powstają z miejsc i wśród burzy oklasków skandują hasła: *człowiek, człowiek, człowiek* światowego obozu pokoju i demokracji — *generalissima Stalin*.

Niemilknące okrzyki młodzieży *Stalin, Stalin*, oraz owacje na cześć Związku Radzieckiego długo nie pozwalają delegatowi radzieckiemu na rozpoczęcie przemówienia. Równie w toku przemówienia słowa mówcy często przerywane są oklaskami i owacjami. Delegaci szczególnie gorąco i życzliwie oklaskują charakterystyczny przemówienie młodzieżowych bohaterów pracy Związku Radzieckiego.

Następnym mówcą był przedstawiciel młodzieży Wenezueli Lugo, który w swym przemówieniu zwrócił uwagę delegatów na ciężkie warunki życia i pracy młodzieży krajów Ameryki Łacińskiej. Młodociami pracownicy są bezwzględnie wykorzystywani w przemyśle i na roli, przyczyną sąsiadów „za równą pracę — równa płaca” wbrew oficjalnym oświadczeniom bynajmniej nie jest stosowana.

Przemawiający z kolei delegat młodzieży Rumunii George Peagu, serdecznie witany przez zebranych, zobowiązał w swym przemówieniu do zdobycia i osiągnięcia młodzieży rumuńskiej w powojennym demokratycznym ustroju Rumuńskiej Republiki Ludowej, opartym na pełnej sprawiedliwości społecznej. Młodzież Rumunii — powiedział m. in. mówca — jest szczególnie wdzięczna bohaterom armii radzieckiej, której zawdzięcza wolność i niepodległość narodową.

Przedstawiciel młodzieży Algieru, Kraba Hamou, omawiając gospodarczą i społeczną strukturę kraju, zwrócił m. in. uwagę na ciężkie warunki, w jakich żyje młodzież Algieru. Wyższe wykształcenie przez szych pracodawców młodzieży zmuszane jest do nadzwyczaj ciężkiej pracy za wyjątkowo niskie wynagrodzenie. Niskie płace i niedostateczne racje żywnościowe są też przyczyną ciągłych strajków, organizowanych w obronie pracujących rzesz ludności.

W imieniu młodzieży jugosłowiańskiej przemówienie wygłosił Stajana Bielajac. Opowiedział on obszernie o ucisku i wyzysku, któremu poddana była młodzież robotnicza w przedwojennej Jugosławii, po czym zobowiązał udział młodzieży jugosłowiańskiej w walkach przeciwko najeźdźcy faszystowskiemu.

Delegat Afryki Płd. Cassien Tadwat mówił o dyskryminacji rasowej, stosowanej w jego kraju. Młodzież murzyńska i hinduska żyje w niezwykle ciężkich warunkach. Bogactwa naturalne wykorzystywane są przez miejscowych i zamorskich wielkich kapitalistów kosztem krwawego trudu robotników. Jednakże demokratyczna młodzież Afryki Płd. — biała i kolorowa, ufa, że walka młodzieży całego

świata o lepsze jutro zakończy się sukcesem. Przedstawiciel Brazylii Pedrosa również przedstawił trudne warunki życia i pracy młodzieży, wyzyskiwanej przez rodzimym i między narodowy kapital.

Jego charakterystyka stosunków, panujących w krajach Ameryki Łacińskiej była zgodna z oceną delegata Wenezueli.

W imieniu Międzynarodowej Unii Studentów (MUS), której delegacja bierze udział w obradach konferencji, zabrał głos przewodniczący Związku Akademickiej Młodzieży Polskiej, poseł Zenon Wróblewski.

Stwierdził on, że jednym z najważniejszych

zadań, jakie stawia przed sobą Międzynarodowa Unia Studentów — jest demokratyzacja wychowania. MUS widzi rozwiązanie tego zagadnienia w jedności wszystkich postępujących sił całego świata. Dlatego też MUS jest i pozostanie członkiem Światowej Federacji Młodzieży Pracującej i z całą ostrością wystąpi przeciwko tym, którzy chcieliby osłabić te więzy, izolując ruch studencki.

Wraz z hasłem demokratyzacji, wychowania MUS wysuwa jednocześnie hasła *walki o pokój i lepsze życie. Niemożliwe są bowiem osiągnięcia kulturalne bez trwałego pokoju i po lepszenia ogólnych warunków bytu.*

Rekowania handlowe z Bułgarią

o dalsze rozszerzenie wymiany gospodarczej

WARSZAWA PAP. — W Warszawie rozpoczęły się rokowania handlowe pomiędzy przedstawicielami zainteresowanych ministerstw gospodarczych Polski a rządową delegacją bułgarską — pod przewodnictwem dyrektora Departamentu Traktatów w Min. Przemysłu i Handlu ministra pełnomocnego inż. Henryka Różańskiego.

Delegacji bułgarskiej przewodniczy wiceminister handlu i aprowizacji p. Beno Petrowski.

Rokowania polsko-bułgarskie mają na celu omówienie dotychczasowych wyników wy-

miany handlowej oraz zawarcie nowej umowy na okres od 1 września r.b. do końca roku 1949.

Głównym artykułem przywozowym z Bułgarii są rudy, koncentraty, tytoni i skóry, w zamian Polska dostarcza Bułgarii wyroby włókiennicze, tabor kolejowy, chemikalia, wyroby hutnicze, maszyny i artykuły farmaceutyczne.

Wartość obrotów w ramach ostatnio zawartej umowy, wyniosła ok. 8 milionów dolarów po każdej stronie.

Cyrenaika żąda niepodległości

LONDYN PAP. — Jak donosi agencja Reutersa z okazji 8-iej rocznicy utworzenia libijsko-arabskiej formacji, która wspomagała wojska brytyjskie w walce z Włochami, inspirowany przez Brytyjczyków emir Cyrenaiki ponownie

wystąpił z żądaniem niepodległości tego kraju. Postanowiono zwrócić się do komisji 4-ech mocarstw, rozpatrującej sprawę dawnych kolonii włoskich o uznanie niepodległości Cyrenaiki.

Nowy rząd fiński — broni kapitalistów

Skandaliczne posunięcia fińskich socjal-demokratów

MOSKWA PAP. — Korespondent agencji TASS przytacza artykuł dziennika „Tuoksan Samomat”, który stwierdza, że ostatnie posiedzenie sejmu fińskiego wykazało dobitnie, iż nowy rząd czyni wszystko by umożliwić kapitałowi otrzymanie większych zysków. Minister socjal-demokratyczny Takki, kierujący działalnością przedsiębiorstw, których produkcja idzie na spłatę reparacji, pozwala właścicielom tych przedsiębiorstw uzyskiwać co-

raz większe dochody kosztem państwa i klasy robotniczej. Przy pomocy przedstawicieli rządu w kieszeniach właścicieli zakładów przemysłowych znalazło się sporo milionów pochodzących od fińskich płatników podatków. Sprawa ta przybiera cechy skandalu, który rzuca jasne światło na fakt, dlaczego cała reakcja fińska wystąpiła solidarnie w obronie nowego rządu — konkluduje „Tuoksan Samomat”.

Związkowcy polscy protestują

przeciw nowej zbrodni generała Franco

WARSZAWA PAP. Do komisji centralnej Zw. Zawodowych w Warszawie wpłynął apel przedstawicieli hiszpańskiego związku zawodowego pocetowców, wzywający do protestu przeciwko szkodliwej nowej zbrodni rządu gen. Franco wobec Jose Satua, generalnego sekretarza związku radiotelegrafistów hiszpańskich i członków krajowego komitetu unii hiszpańskiej (U. G. T.)

W związku z niebezpieczeństwem, grożącym Satui, KCZZ wysłała do generalnego dowódcy

1-go okręgu w Madrycie telegram następującej treści:

„Jose Satua, sekretarz generalny związku zawodowego radiotelegrafistów hiszpańskich ma stanąć przed trybunałem wojskowym. Gorące mu patriotyczne synowi klasy robotniczej Hiszpanii odmówiono nawet prawa wyboru obrońcy.

W imieniu trzech milionów związkowców polskich KCZZ protestuje przeciw pogwałceniu elementarnych praw człowieka i obywatela.

Na marginesie

Znowu kardynał Schuster

Najgłośniejszym niewątpliwie spośród włoskich księży Kościoła jest arcybiskup Mediolanu, kard. Schuster, który reputację swą ustalił już w latach faszystów, biogostawiając uroczyste pułki „czarnych koszul”, wyruszające na podbój Abisynii, a później — Hiszpanii.

Kard. Schuster wydaje mnóstwo „listów pasterskich”. Syją się one jak z rogu obfitości przy każdej okazji, a zebrane razem utworzyłyby pokaźną bibliotekę. Parę miesięcy temu, w okresie wyborów włoskich, kard. Schuster zwrócił na siebie uwagę opinii światowej, jako autor „listu pasterskiego”, w którym zabraniał duchowieństwu swojej diecezji udzielać posług religijnych wiernym, należącym do Frontu Ludowego lub głoszącym na jego liście. Wystąpienie to było również odważne, jak gwałtowne; nigdy nie słyszeliśmy, by z podobną odważą i gwałtownością kard. Schuster występował przeciwko zbrodniarzom hitlerowskim, którzy w latach wojennych okupowali Włochy.

Do kolekcji „listów pasterskich” kard. Schuster przybył ostatnio jeszcze jeden: zawierający potępienie zamachu bombowego w czasie procesji w Baręggi — jednej z miejscowości diecezji mediolańskiej. Bardzo słusznie się stało, że ten czyn prowokatora został potępiony i orędzony przez duchownego zwierzchnika diecezji. Trudno jednak zrozumieć, dlaczego kard. Schuster uznał za właściwe podzielić się ze swymi owieczkami przy tej okazji dziwną i ryzykowną koncepcją, iż zamach na procesję był „znaką czerwonego niebezpieczeństwa, które wyciąga rękę przeciwko religii”.

Wydaje nam się, że podobnych oskarżeń nie wolno rzucać na wiatr, bez przytoczenia dowodów i uzasadnień. Stosując metodę lekomyślnych i ogólnikowych zarzutów, można „czerwonomu niebezpieczeństwu” przypisać winę najrozmaitszych faktów i zjawisk. Można by np. oskarżyć to „niebezpieczeństwo” o — wywoływanie burz i huraganów, przypływu morskiego i ziemni kłosa, katastrof lotniczych i neurodżaju — i wielu, wielu innych jeszcze rzeczy.

Nie jest to z pewnością właściwy sposób postępowania dla dostojnika Kościoła, który z natury swego powołania powinien świecić „maluczkim”, jako wzór rozważli, oględności, sprawiedliwości. Ale gdzie tu mówić o sprawiedliwości, skoro kard. Schuster, autor tak licznych listów pasterskich, nie wydał przecież żadnego listu po zamachu na Togliattiego i nie potępił — choć należało — tego zbrodnictwa, całkiem jednoznacznie, czynu. A szkoda, wielka szkoda: dopiero wtedy uwierzylibyśmy w prawdziwą bezstronność i szczerość chrześcijańskich uczuć kard. Schustera. B. D.

Bunt lamów w Tybecie

LONDYN PAP. — Powołując się na źródła chińskie, agencja Reutersa komunikuje, że zwoleńcy opozycyjnego regenta Tybetu Iih Tsen ga zbuntowali się przeciwko obecnemu regentowi — Jung Tsengowi. Zrewoltowani mają poparcie młochów z klasztoru Chelang, znajdującego się w pobliżu Lhasy.

Jak się przypuszcza, powodem powstania jest chęć pomstwienia Iih Tsen, który został zabity w ubiegłym roku przez zwoleńców obecnego regenta, Jung-Tseng, który pełni funkcję regenta na czas niepełnoletności obecnego Dalaj-Lamy, zamierza ustąpić ze swego stanowiska.

S. Ceński

«Stary lekarz»

— Lejdaki!... Goryle!... — pełna przerażenia odezwała się Nadieżda Gawriłowna. — Niczego więcej nie można było od nich oczekiwać, — powiedział Iwan Piotrowicz. Zewnętrznie wydawał się spokojny ale natychmiast po wyjściu pielęgniarki, zaczął przekładać lekarstwa w swej domowej apteczce. Czy to ze zdenerwowania czy też z tego powodu, że miał w ręku źle palący się ogarek świecy, ale długo nie mógł znaleźć tego co chciał i mruczał: „Hm... dziwna. Gdzie ona mogła się podziać?” W końcu znalazł i odstawił oddzielnie jedną buteleczkę, potem, po namyśle, wsunął ją do bocznej kieszeni. Rano przyszedł do Iwana Piotrowicza kapral niemiecki, którego przeprowadził już nie Wald, lecz technik dentystyczny Frylucy, czerniawy, ruchliwy człowiek z wiecznym nienaturalnym uśmiechem na chudej twarzy eunucha. — No tak, Iwanie Piotrowiczu, mądre zrobiliście, żeście zeszli — z wielkim ożywieniem zaczął od razu do przyjaciela. — Zapraszała was do pracy w szpitalu... Ja zeby, a wy resztę... Mnie też zaprosili, też! — Do pracy... do jakiej pracy? nie rozumiał Iwan Piotrowicz. — Ach, Boże mój. Do swojej, rozumie się, do pracy chirurgicznej, przecież nie do n... ycia podióg. — A ja słyszałem, że już wywzięli stamądz rannych... — zaczął Iwan Piotrowicz, ale Frylucy przerwał mu z czwiniem: — Na odwrot, przywieźli: kilku oficerów i jakichś trzydziestu żołnierzy... W ogóle, powiem wam, że u tych Niemców wszystko robi się jak na szkieletach różdżki czarodziejskiej. Chodźmy. — Dobrze, my zaraz przyjdziemy z Nadieżdą Gawriłowną — twarzą rzekł Iwan Piotrowicz. — Wy idźcie, a my za wami. — Obiecałem przyprowadzić was! — Wyjdę tylko szklankę herbaty i pojdziemy. — Obiecał przyprowadzić! Dziwna! — z oburzeniem powiedziała Nadieżda Gawriłowna. — Jeśli zechcemy pójść, to pójdziemy sami, a jeśli nie ze-

chcemy, to w jaki właściwie sposób nas „przyprawadzić”? Na sznurku, czy jak? Daje wam słowo, że zaraz przyjdziemy, — bardzo poważnie, patrząc na Frylucyego powtórzył ponownie Iwan Piotrowicz. I Frylucy odszedł z kapralem, który nie rozumiał nic po rosyjsku i dlatego stał spokojnie, nawet sennie nieco, co chwila zakrywając oczy białawymi rzesami. — Nie rozumie! — powiedziała Nadieżda Gawriłowna. — Wczoraj ten lotr Wald dosłownie wypędził cię ze szpitala — a ty Frylucyemu, również lotrowi, dajesz słowo, że znów tam przyjdiesz. Czyżbyś naprawdę myślał u nich...

— Co tam Wald! — przerwał Iwan Piotrowicz. — On tylko pokazywał, że jest teraz przy władzy. A chirurg jest potrzebny każdej armii. W razie wojny zawsze brak chirurgów. Znała paniż, że zdziwieniem na meza. — Czyżbyś ty... — zaczęła znowu. Ale on nie dal jej skończyć, objął ją, pocałował i szepnął na ucho. — Nie ma rady, trzeba iść, nie mamy strzykawki. Wyjdź z kieszeni buteleczkę i pokazaj jej. Zrozumiała go. Zaczęło wienione na skutek drugiej już noc bezsennej powieki zdrząły i zwilgotniały, ale skinięła głową. Do szpitala poszli ukradkiem przed psami, jak gdyby nie wybierali się nigdzie daleko. Przez ulicę szli uroczyście, pod rękę, uważnie przyglądając się wszystkiemu wokoło: szerokiemu błyszczącemu morzu, niebieskiej wstędze plaży, na której teraz raził widok kilku niemieckich żołnierzy, kręcących się koło auta; dalekiemu górzystemu brzegowi z białymi domami otoczonymi wysokimi topolami, ruinom byłych domów i ostroświecącym kawałkom szkła pod nogami...

Zatrzymali się w domu niedługo, ale Frylucy z kapralem już szli ze szpitala, widocznie znowu do nich, zawrócił bowiem na ich widok. — Widzisz, jak nas oczekują — rżnęła powiedziała Iwan Piotrowicz.

— Czekają... No i cóż? — bezdźwięcznie odezwała się Nadieżda Gawriłowna i powtórzyła głośnie: — No i cóż?... Niech czekają. W podwórzu szpitala przywitał ich jeden z wczorajszych oficerów, stojący obok usłużnego, promieniejącego Prylucyego. Oficer wyjął z ust papierosa i powiedział:

— Moen! Iwan Piotrowicz, udał że nie rozumiał tego krótkiego przywitania, ale podniósł jednak z lekka swą czapkę. Wchodząc tam, gdzie wychodziły tysiące razy, maż i żona z przyzwyczajenia włożyli białe fartuchy. Szafa z instrumentami chirurgicznymi, do której przede wszystkim podszedł Iwan Piotrowicz, była otwarta, chociaż obok, w sali operacyjnej nie było nikogo. Uważając, że mu się bardzo poszczęściło, ale czując, że się denerwuje, stary doktor od razu wyszukał niklowany futerał ze strzykawką i wsunął go do kieszeni, spojrzawszy porozumiewawczo na żonę. Ruchem brwi dała znać, że rozumie. Kiedy w sali operacyjnej, skąd prowadziły drzwi do sali szpitalnej, ukazał się oficer, tym razem już bez Prylucyego, Iwan Piotrowicz wyglądał jak człowiek, który gotów jest z zapalem pracować w dobrej mu znanej dziedzinie. Lekarze mają wspólny język — łacine, dlatego Iwan Piotrowicz źle władający niemieckim, dosć żywo rozmawiał z młodym chirurgiem Niemcem, obchodząc z nim sąle dla sześciu ciężko rannych oficerów. Niemiec — chirurg, o prostackiej wydłużonej końskiej twarzy, ustosunkował się doń nie wiedząc czemu z wielkim szacunkiem i nawet nazywał go „Herr Professor”. Czy przyczyną tego był profesorski wygląd Iwana Piotrowicza, czy też powiększył jego powagę Frylucy, czy też po prostu Niemiec czuł się niezbyt pewnie z powodu małej jeszcze praktyki, ale chętnie zgadzał się z wszystkimi prognozami swego rosyjskiego kolegi. Wszyscy ranni oficerowie wymagali natychmiastowej operacji — potwierdziła to także Nadieżda Gawriłowna, której okulary i siwe pasma we włosach zbudziły także pewien szacunek ze strony Niemców, uważających ją za asystentkę profesora. Z sze-

ściu rannych dwóch zdaniem Iwana Piotrowicza było w stanie niemal beznadziejnym. O nich powiedział Niemcowi chirurgowi: „Malum” i ten potwierdził to posępnym wyrazem oczu.

A dla czterech pozostałych należało ustalić kolejność, w jakiej się ich będzie operowało, i kiedy zrobiono to, Iwan Piotrowicz spokojnie i rzeczowo wyjął z kieszeni buteleczkę bez etykielki i strzykawkę. Słyszając za jego ruchami Nadieżdę Gawriłowną zauważyła jego lekkie, zapraszające skinienie, odeszła razem z nim ku oknu i podała mu obnażoną do łokcia prawą rękę. Napeniwszy strzykawkę Iwan Piotrowicz wstrzyknął w przegub łokciowy rękę tej, z którą przeżył całe swe świadome życie, nad którą nie było dlań na świecie nikogo i nie droższego. Ręce jego drżały przy tym, ale powstrzymywał dżnienie z całych sił, potem napeniwszy ponownie strzykawkę oddał ją jej. Zauważywszy u niej wahanie sam sobie zrobił zastrzyk. Trwało to nie więcej niż dwie minuty, ale poczuł już, że słabną siły, że chce mu się siaść, a nawet położyć. Widział, że Nadieżda Gawriłowna już siedzi na białym szpitalnym taborecie, że twarz jej pobladła, że podniosła rękę ku sercu i patrzy nań rozszerzonymi nieruchomymi niemal oczyma. Zebrał wtedy całą swą, tłącą się w nim jeszcze energię, przysunął do jej taboretu drugi, usiadł obok niej, położył głowę na jej ramieniu i wypuścił z ręki pustą już buteleczkę i strzykawkę. W tej chwili weszli do sali chirurg Niemiec, oficer i sanitariusz, którzy wyszli przedtem. Przeszli, by przynieść do operacyjnej sali pierwszego z wyznaczonych na operację i stanęli zdumieni. Potem chirurg rzucił się ku buteleczce, leżące u nóg Iwana Piotrowicza, powachał ją i powiedział z przestrachem: — Venenum. Silnie i szybko działająca trucizna, której słaby, lecz charakterystyczny zapach unosił się w sali, zwała już z taboretu na podłogę starego rosyjskiego lekarza i jego żonę. W kieszeni zmarłego znalaziono kartkę z kilkoma słowami: „Lepsza śmierć, niż podłe życie”.

Koniec

Przywódcy KPJ na równi pochyłej

8 godzin mówił Tito na tak zwanym „V Kongresie” Komunistycznej Partii Jugosławii. Za osłoną oszukańczych frazesów usiłował ukryć odstępstwo swoje i pozostałych kierowników Komunistycznej Partii Jugosławii od zasad marksizmu-leninizmu, zejście na manowce nacjonalizmu i oportunistów.

„Na wszelki wypadek” sala kongresowa otecna była ze wszystkich stron wojskiem, w gotowości do akcji stały czołgi, armaty, karabiny maszynowe. Delegaci, jak w wojsku na komendę bili brawo, wstawali i siadali, podnosili i opuszczali ręce. Nie mogło być inaczej na tej parodii kongresu partii robotniczej. Delegaci nie byli wybierani, lecz MIANOWANI dopiero po uprzednim zaprzysiężeniu na wierność Tito przez agentów generała Rankowicza, ministra bezpieczeństwa, zaprzysiężeniu wymuszonym groźbą represji. Na samym kongresie pod adresem uczciwych komunistów padły groźby „bezlitośnej rozprawy”.

Z przebiegu tak zwanego V Kongresu KPJ widać, że klika Tito-Rankowicza nie czuje się na siłach utrzymać u steru partii bez okrutnych prześladowań i zastraszania. Przy pomocy faszystowskiego systemu gwałtów, Tito i jego klika usiłuje narzucić swój nacjonalistyczny i ugodowy wobec burżuazji własnej i imperializmu kurs polityczny.

8 godzin mówił Tito. Roilo się to przemówienie od rzekomo rewolucyjnych słów i za-kięć.

Na próżno stroił się jednak Tito w rewolucyjną piórka. Słowa jego nie miały pokrycia w czynach. Czyni świadczą o tym, że Tito odmawiając współpracy z Biurem Informacyjnym partii robotniczych i komunistycznych, wyłamując się z jednolitego frontu socjalistycznego przeciw imperializmowi, szuka mostów porozumienia z imperializmem anglosaskim. Wystarczy, że przypomniemy tu „odmrożenia” złota jugosłowiańskiego przez Trumana i Marshalla, umowę z władzami anglosaskimi, dotyczącą Triestu.

Jak po równi pochyłej od odstępstwa od za-sad marksizmu-leninizmu, do zdrady wobec klasy robotniczej wobec ludu Jugosławii stała się zbiurokratyzowana klika Tito-Kardele-Rankowicza. Scenariusz „V Kongresu” wyreżyserowany bezwzględna ręką generała Rankowicza był dobitną demonstracją biurokratycznego, drobnomieszczańskiego i nacjonalistycznego zwyrodnienia kliki Tito.

Pycha i zarozumiałstwo — oto droga, którą zaprowadziła Tito i jego klika do zdrady sprawy robotniczej.

Nikt nie zamierza zaprzeczać zasług bohaterów ludów Jugosławii. Nikt również nie myśli negować zasług Tito w walce z okupantem niemieckim.

Toteż wielu robotników, wielu chłopów, wielu ludzi pracy zadaje sobie dziś pytanie: jak to się stać mogło, że Tito i jego ołoczenie stoczyli się tak szybko w błoto oportunistów i nacjonalizmu, w przepaść zdrady międzynarodowej solidarności klasy robotniczej i wyłamania się z jednolitego frontu socjalistycznego przeciw imperializmowi?

Co za przyczyny pchnęły Tito i innych przywódców KPJ na złą drogę, po której brną obecnie?

Szukając odpowiedzi na te pytania znajdziemy ją między innymi w fakcie nieposkromionej nicy pychy i zarozumiałstwa, jakie trawia kierowników Komunistycznej Jugosławii. Jeśli by wierzyć niektórym dorosłym belgradzким nadwornym, historykom i historyzofom wszystko w Jugosławii, ba, — nawet w całej Europie i w świecie dzieje się dzięki Tito i przez Tito.

Z prac i wystąpień tych szczególnych dziejopisów i kronikarzy żywołów obecnych kierowników KPJ, dowiadujemy się na przykład takiej sensacyjnej rewelacji, że to nie Związek Radziecki, nie 15-milionowa Armia Radziecka, ale Tito i jego oddziały partyzanckie walczyły przyczyniły się do rozgromienia hitlerowskiej maszyny wojennej i samostanie wyzwołyły Jugosławii. Jeden z nadwornych schlebiaczy Tito, kawiarniany „strateg”, generał Wukmanowicz ukul nawet „teorię”, że „przy

„Titowska droga do socjalizmu”

Jeśli wierzyć belgradzkim, pożałujcie Boże, „teoretykom”, Tito „odkrył” szczególną „jugosłowiańską titowską drogę” do socjalizmu, drogę lepszą, niż ta, po której kroczyła rewolucyjna klasa robotnicza Rosji i partia bolszewicka.

Czy wiecie, na czym polegać ma „lepszość” owej „titowskiej drogi do socjalizmu”? Na tym, że Tito potrafi, okazuje się, zbudować socjalizm w Jugosławii bez zastraszającej się walki klasowej, drogą pokojowego wrastania w socjalizm kapitalistów, fabrykantów, spekulantów, bogaczy wiejskich i innych wyzyskiwaczy, którzy potrafili uwić sobie ciepłe gniazdko w titowskim Frontie Narodowym.

Cóż za treść społeczna i polityczna kryje się za tą rzekomo „lepszą”, odrębną „jugosłowiańską, titowską drogą do socjalizmu”?

Zanim odpowiemy na to pytanie, pragniemy tu zaznaczyć, że Marks i Engels, Lenin i Stalin zawsze twierdzili, że wszystkie narody przyjdą do socjalizmu, ale formy, drogi i tempo, którym zdążać będą do socjalizmu będą się nieco różnić od siebie.

Ale nie o to chodzi przywódcóm KPJ, gdy mówią oni o „jugosłowiańskiej titowskiej drodze do socjalizmu”. Tito i jego ludzie nie rozumieją, albo nie chcą rozumieć, że odrębność i swoistość pewnych form walki o socjalizm nie oznacza wygasania walki klasowej. Tito i jego ludzie nie rozumieją, albo nie chcą zrozumieć, że demokracja ludowa, jako odrębna, szczególna forma przejścia do so-

Bojaźń krytyki i samokrytyki

Na wszystkie te — i inne niewymienione tu — błędy przywódców KPJ wielokrotnie i od dawna zwracał im uwagę Komitet Centralny Wschodniowiatwej Partii Komunistycznej (bolszewików), zwracali im uwagę Komitety Centralne polskiej i innych partii robotniczych, zwracali uwagę Biuro Informacyjne 9 partii robotniczych i komunistycznych.

Na próżno. Pycha i zarozumiałstwo nie pozwoliły Tito i jego ludziom przyznać się szczerze, po proletariacku, do popełnionych błędów, naprawić je. Nadworni pochlebcy Tito — ludzie przeważnie z obcego klasie robotniczej, mieszczańskiego, burżuazyjnego środowiska — zapewniali go nadal o jego nieomyślności, wprawiając mu, że otwarte przyznanie się do popełnionych błędów obniżyłoby rzekomo jego autorytet.

Wielki nauczyciel klasy robotniczej, Lenin, uczył, że partia nie może wykonywać swej roli kierownika, jeżeli nie opiera się swymi sukcesami i zaczyna wpaść w zarozumiałość, jeżeli przestaje dostrzegać błędy i braki w swej pracy, jeżeli boi się przyznać do swych błędów, ektrykować je, jeżeli boi się w porę naprawić je otwarcie i uczciwie.

„Stosunek partii politycznej, mówi Lenin, do jej błędów jest jednym z najważniejszych i najpewniejszych sprawdzianów powagi partii i rzeczywistego wykonywania przez nią swoich obowiązków wobec swej klasy i wobec mas pracujących. Otwarte przyznanie się do błędów, wykrzyście jego przyczyn, zanalizowanie warunków,

pomocy wojny partyzanckiej można odnieść ostateczne zwycięstwo nad zaborcami”.

O czym świadczy ten fakt zaprzeczania przez kierowników KPJ decydującej roli Związku Radzieckiego i Armii Radzieckiej w wyzwoleniu Jugosławii? Świadczy o ich głupiej pyszałkowatości, ale także i o drobnomieszczańskim, nacjonalistycznym, oportunistycznym obliczu obecnego kierownictwa KPJ, o chęci wzniesienia muru między Jugosławią a ZSRR i krajami demokracji ludowej.

cializmu, nie oznacza bynajmniej wygasania walki klasowej.

Wtęczę przeciwnie, prawem rozwojowym demokracji ludowej na drodze do socjalizmu jest zastraszająca się walka klasowa.

Za pokojową titowską jugosłowiańską drogą do socjalizmu” kryje się niechęć kierowników KPJ do mobilizacji klasy robotniczej, biedoty wiejskiej do walki przeciwko kapitalistom i wszelkim wyzyskiwaczom w mieście i na wsi — tym śmiertelnym wrogiom mas pracujących i socjalizmu.

Sąd plynie ta niechęć kierowników KPJ do mobilizowania mas pracujących do walki z kapitalistami i wyzyskiwaczami, czego ona dowodzi?

Ta niechęć kierowników KPJ do mobilizacji mas pracujących dla walki przeciwko śmiertelnym wrogiom — kapitalistom, spekulantom, bogaczom wiejskim plynie z faktu, że stoczyli się oni praktycznie na oportunistyczne, socjal-demokratyczne zdradzieckie pozycje Bluma i innych głosieli „trzeciej siły”, którzy kryjąc się za frazesy o ogólnonarodowym interesie usiłują przeformować klasowe interesy proletariatu i wyzyskiwanych mas pracujących.

Ta niechęć kierowników KPJ do walki klasowej przeciw wyzyskiwaczom wszelkiego autoramentu dowodzi, że w rzeczywistości nie myślą oni walczyć o socjalistyczną Jugosławię, a jeśli tak jest, to znaczy to, że skazują oni Jugosławię na zwyrodnienie do rządu zwykłych burżuazyjnych republik, że wydają naród jugosłowiański na łup imperialistów.

kłóre go zrodziły, gruntowne omówienie środków naprawienia błędów — oto oznaka powagi partii, oto wykonanie przez nią swych obowiązków, oto — wychowanie i szkolenie klasy, a następnie i jej mas”. (Lenin. Przekład polski, tom II, cz. 2, str. 261—262).

„Wszystkie partie rewolucyjne, mówi Lenin, które dotychczas ginęły, — ginęły dlatego, że wpały w zarozumiałość i nie umiały dostrzec, na czym polega ich siła, oraz bały się mówić o swych słabościach. A my nie zginiemy, ponieważ nie boimy się mówić o swych słabych stronach i nauczymy się przezwyciężać słabość”. (Lenin tom XXVII, str. 260—261).

Bojaźń samokrytycyzmu, bojaźń krytyki, próżność, głupia zarozumiałość i pyszałkowatość, oportunistyczny ugodowosć wobec burżuazji i nacjonalizm — oto rak, który toczy kierownictwo KPJ i prowadzi je do zguby.

Można jednak mę wątpić, że jugosłowiańska klasa robotnicza, jugosłowiańscy komuniści, którzy mają w swych dziejach niejedną piękną, bohaterką kartę, potrafią przywołać swych pyszałkowatych kierowników do porządku, a jeśli by to nie pomogło — wyłonić nowe kierownictwo KPJ, które potrafiłoby stoczyć w życiu zasady marksizmu-leninizmu i zawrócić Jugosławię ze złą drogi na drogę walki o socjalizm.

EDWARD UZDAŃSKI

To i owo Centrala klimatyczna

Odkąd znam Kwasiworskiego, zawsze miał on tzw. łagodnego filjoła tudzież hysia i świrka na punkcie kurortów.

— Byle polska wieś zaciszna, byle polska wieś spokojna — odpowiadał, gdy mu zachwaliałem rozkosze pobytu w takich, powiedzmy, Poddebicach, Kaczyn Dole czy Bożej Woli—owszem, owszem, znaczenie swoje ma, ale zdrowiska nie zastąpi...

— No — próbowałem wturcić — nie każdy organizm wymaga od razu uzdrowiska...

— Każdy — przerywał gwałtownie Kwasiworski — każdy, panie, organizm wymaga swojej stacji klimatycznej. Nie chodzi, rzecz jasna, o jakieś specjalne widoki czy pejzaże, które wszak i na zwykłej wsi mogą być nie najbliższe, ale o wody lecznicze, o borowiny, o szum, o sól, o błoto radioaktywne. Rozumi pan?

W bieżącym roku nie bardzo się Kwasiworskiemu z wyjazdem na kurację do kurortu udało. W czerwcu starał się o przydział do Ciechocinka za pośrednictwem Ubezpieczalni — Z. U. S. mu podanie odrzucił, w lipcu załatwił sobie „Kudowę” przez zakład pracy, w którym jest zatrudniony — nie załatwił, w sierpniu, parę dni temu, patrz — Kwasiworski wali ul. Kilińskiego.

— Serwis, dzień dobry — powladam zdziwiony. — W Kutnie byłem, życie znam, ale wcale nie mogę pojąć, co pan robi o tej porze w mieście? Pańskim obowiązkiem jest być w tej dobie w Krynicy, w Międzyzdrojach, w Szklarskiej Porębie, w Solcach, w Szczawnicy...

— Zgadza się — przerwał spokojnie Kwasiworski. — Tam być powinienem, no, i jestem.

W odpowiedzi Kwasiworski wziął mnie pod ramię i powiedział: chodźmy!

Poszliśmy. Nawet niedaleko. Na skrzyżowaniu Al. Kościuszki i Legionów.

— Tu — rzekł uroczyście Kwasiworski — masz pan do wyboru, do koloru: Solice, Cieplice, Krynicę, Szczawnicę...

— Gdzie?

Kwasiworski wskazał palcem na „grzyb” Państwowych Uzdrowisk Polskich.

— W tym kiosku? — spytałem.

— Naturalnie — potwierdził Kwasiworski.

— Po cholere wystawać z podaniami w OKZZ, potem dwa tygodnie czekać w kolejce przed „Orbisem”, kiedy tu, panie, bez żadnego rzadka tudzież trudności można dostać czy to „Kryniczanek” czy to „Zubera” czy też „Śniadecznego”... Dokupujesz pan do tego trochę szlamu, pudełko soli do nóg „Jana” i masz pan stację klimatyczną w mieszkaniu. Za psie, po prostu, pieniądzu...

— Znaczy się, jest pan gorącym zwolennikiem tegorocznej innowacji „U. P.”?

— Ma się rozumieć — odparł z przekonaniem Kwasiworski. — Co centrala to nie oddział. Znudzili mi się kuracja w Krynicy, w try miłą zmianiam ją na Solice, obrydną Solicę — przechodzę na Kudowę i tak, panie w ciągu jednego sezonu wszystkie polskie uzdrowiska w jednym kiosku oblecę.

— Hm, hm, — mruknąłem — oblecieć to pan oblecieć, ale bez tego uroku, jaki daje uzdrowiskowy deptak...

— Deptak — zdziwił się Kwasiworski — a Plotkowska to pies? Nie różni się niczym od kuracyjnych miejsc spacerowych.

E. Tam.

189 tysięcy nowych studentów w ZSRR

Jak oświadczył przedstawiciel radzieckiego ministerstwa wyższego szkolenia, w roku bieżącym do uczelni radzieckich wstępuje 189 tysięcy nowych studentów, czyli o 20 tysięcy więcej aniżeli w roku ubiegłym. Najwięcej podań złożono do uczelni pedagogicznych — około 25 proc. Fakt ten jest najlepszym dowodem, że zawód nauczyciela uważany jest w Związku Radzieckim za bardzo pociągający w przeciwieństwie do krajów kapitalistycznych gdzie daje się zauważyć ucieczka sił nauczycielskich.

W roku bieżącym po raz pierwszy rozpocznie się nauka w 15 nowych wyższych uczelniach. Przy wielu istniejących uczelniach otwarte zostaną nowe fakultety.

Nominacje na Uniwersytecie Łódzkim

Dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zostali mianowani:

Dr. Benedykt Dylewski — profesorem tytularnym Otorhinolaryngologii, Dr. Henryk Ułaszyn — profesorem zwyczajnym Filologii Słowiańskiej, Dr. Jerzy Schnayder — profesorem nadzwyczajnym Filologii Klasycznej, Dr. Ireneusz Michalski — profesorem nadzwyczajnym Antropologii, Dr. Jakub Mowszowicz — profesorem nadzwyczajnym Systematyki i Geografii Roślin.

Młodzieżowa komisja wczasów zawiadania

Łódzka Komisja Wczasów Młodzieży Zorganizowanej zawiadamia, że posiada jeszcze miejsca na 4-ty turnus w czasie od 14—30 sierpnia b. r. w obozach w Międzyzdrojach i Ustroniu Morskim. Reflektanci mogą zgłaszać się bezpośrednio w Komisji Wczasów Plac Zwycięstwa Nr 13. Zapisy przyjmuje się do dnia 11 b. m. do godz. 15-tej.

K. Młrski

I motyl może być gwiazdorem

Jak powstaje film naukowy W Żyrardowie — atelier dla raków, mięczaków i żab

Karol Marczak, szczupły blondyn, średniego wzrostu, o wyrazistej twarzy, szerokim ruchem ręki zakreśla granice terenu, należącego do Wytwórni Filmów Naukowych. Wytwórnia znajduje się nie w Łodzi, gdzie „Film Polski” posiada największą bazę produkcyjną, ani nie w Warszawie, tylko w... Żyrardowie.

Historia pierwszej w Polsce, żyrardowskiej wytwórni Filmów Naukowych, to w znacznym stopniu dzieje walki małżonków Marczaków o popularny film filmalczący. Do walki tej Karol i Marta Marczakowie stanęli jeszcze w 1932 r. po swoim powrocie z Francji, gdzie przez długi czas studiowali właśnie tajemnicze artystyczne i techniczne X Muzy. W kraju „branza”, składająca się z prywatnych przedsiębiorców, lasych na zyski, przyjęła ich najniechętniej, a władze obojętnie, a nawet z nieufnością. Bo jakże to. Zjawia się para młodych ludzi i chce podnieść poziom produkcji filmowej. Chce film uczynić... pomocą naukową. Jakież zwariowane pomysły! Władze ówczesne nie dbały przecież o podniesienie poziomu kulturalnego mas.

Marczakowie nie dali za wygraną. Choć odrzucono ich projekt zorganizowania Wytwórni Filmów Naukowych, choć założenie spółdzielczego przedsiębiorstwa tego typu nie udało się, a „branza” prorokowała im — zagładę, we własnym skromnym mieszkaniu w Żyrardowie na łanlutki aparaciku, za skromne oszczędności rozpoczęli pracę „na własną rękę”. Marta Marczakowa opracowała scenariusz pierwszego polskiego filmu naukowego, a K. Marczak „polował” na ląkach i po okolicznych lasach na owady, ptaki i ptaki z aparatem film-

mowym w rękę. Po wielu trudach powstał film krótkometrażowy — „Migawki przyrodnicze”, który przyjęło trochę lekceważąco, a za który jednak przyznać musiano Marczakom dzięki jego niepospolitym zaletom dyplom honorowy. Na przyznaniu dyplomu skończyło się jednak zainteresowanie sanacyjnych władz filmem oświatowym.

Po wojnie — w Polsce Ludowej — sprawa produkcji filmów naukowych stała się prawie od razu jedną z najpoważniejszych trosk naszej kinematografii.

W dniu wyzwolenia Żyrardowa przez Armię Radziecką, Marczakowie, powiązani pracą konspiracyjną z wielu naszymi towarzyszami, zostali od razu powołani przez miejscowy komitet PPR do uruchomienia kina. W kilka godzin po oswożeniu Żyrardowa kino działało. Tego samego dnia czołwika filmowa Wojska Polskiego dostarczyła krótkometrażówek polskich i radzieckich. Żyrardów był pierwszym miastem na lewym brzegu Wisły, w którym uruchomiono kino w czasie wyzwolenia kraju. Lecz Marczak nie poprzestał na tym. Zyl myślą uruchomienia Wytwórni Filmów Naukowych. Zanim jeszcze powstał „Film Polski”, dzięki pomocy naszych towarzyszy żyrardowskich, doceniających znaczenie filmu jako „instruktora oświatowego”, uzyskano budynek po niemieckim przy ul. Wierzbowej i zaczęto przystosowywać go do produkcji filmów. Z chwilą powołania do życia „Filmu Polskiego” placówka żyrardowska mogła rozpocząć pracę. „Film Polski” uznając ogrom pracy Marczaków i ich pomocników, przejmując wytwórnię, postanowił zachować ją w Żyrardowie, a K. Marczaka

mianował jej kierownikiem. Oto dlaczego właśnie 23-tysięczny robotniczy Żyrardów jest sto lica polskiego filmu naukowego, skąd wychodzą na ekran obrazy z „prywatnego” życia bakterii, mięczaków, ryb, owadów, roślin. Dwa piętrowy gmach wytwórni to małe muzeum biologiczno-zoologiczne. W kilku akwariach pływają złote i srebrne rybki, w jakichś reaktorach „dojrzewają” do zdjęć bakterie, w innej żnów sali, w szklanej skrzyni rośnie pod baczynym okiem obiektywu korzeń faeoli. Niektóre sale przypominają laboratoria. W pięknym ogrodzie w dużych basenach królują żaby — nakreca się film z ich życia. Trzeci basen jest w budowie. Buduje się również wybieg „dla ptaków i zwierząt”. A okoliczne łąki i lasy to teren „polowań” K. Marczaka niezwykle żmudnych i uciążliwych. Zwierzęta i owady nie zawsze bowiem chcą „pozować” przed obiektywem aparatu filmowego.

Rezultatem dotychczasowych polowań są takie filmy krótkometrażowe, jak: 1) Rak, 2) Kaluznica, 3) Motyle, 4) Mięczaki, 5) Wroćki, 6) Akwarium szkolne, 7) Grabarze, 8) Grajkowie pół i łąk.

W produkcji znajdują się filmy o grzybach, żabach, pantofelku, słońce ziemniaczanej, gniazdach ryb, jeżu i ilustrujące rozwój rośliny, a więc: korzeń, pęd, liść, kwiat. Ułatwiają one człowiekowi poznanie tajemnic otaczającej nas przyrody.

Marczakowie mówią — dzięki zrozumeniu przez robotników istotnego znaczenia kinematografii nasz rodzinny Żyrardów jest bazą polskiego filmu popularno-naukowego.

Kopciuszek zmienia szatki

Łódź - miastem ogrodów i zieleńców

Dorobek pracy wydziału plantacji

Łódź, największe robotnicze miasto w Polsce — poza lasem kominów, posiada wiele zieleni.

Wysiłki Zarządu Miejskiego już od chwili wyzwolenia miasta idą konsekwentnie w kierunku odbudowy parków, skwerów, zieleńców, ogrodów działkowych, zadrzewień ulicznych.

Zagadnieniami budowy wszelkich obiektów zieleni publicznej, ich należytej stałej konserwacji — zajmuje się na terenie miasta Wydział Plantacji Zarządu Miejskiego.

W roku 1945 stanął Wydział Plantacji wobec bardzo poważnych i trudnych zadań. W każdym parku czy skwerze znajdowały się szpetne betonowe lub otwarte rowy przeciwłotnicze. Tereny plantacyjne bez należytej konserwacji przedstawiały sobą widok okropny. Wysiłki Wydziału Plantacji poszły, rzecz prosta, przede wszystkim w kierunku doprowadzenia najbardziej zniszczonych obiektów do „ludzkiego stanu”.

Następnie przystąpiono do rozbudowy ogrodów działkowych, jako jednego z najważniejszych elementów ogrodnictwa miejskiego.

Ze wstydem trzeba przyznać, że na tym odcinku byliśmy prawdziwym kopciuszkami, posiadaliśmy w r. 1939 zaledwie około 400 ogródków działkowych. Dzisiaj posiadamy już około 1300 ogródków, a więc postęp jest widoczny.

Z ważniejszych prac, jakie przeprowadził Wydział Plantacji w okresie powojennym należy wymienić: uporządkowanie Placu Dąbrowskiego i założenie tam skweru, założenie zieleńca przed OKZZ, założenie zieleńca wraz z ogródkiem jordanowskim na ulicy Lecznicy, założenie zieleńca przed kościołem Św. Krzyża. Uporządkowanie i zadrzewienie Starego Rynku i przy ul. Nowomiejskiej, założenie Ogrodu Botanicznego, roślin leczniczych i technicznych.

Miasto nasze zyskało także do użytku publicznego kilka parków „pofabrykanckich”.

Przez dosadzenie kilkunastu tysięcy drzew i przez obsadzenie drzewami szeregu ulic nowych, Łódź pod tym względem znajduje się na jednym z pierwszych miejsc w Polsce.

Wysiłki Wydziału Plantacji zmierzające do stworzenia naszemu miastu najbardziej

efektywnych, pięknych ram zieleni, a licznym rzeszom ludności pracującej — odpowiednich warunków zdrowotnych — spotkały się z pewnym uznaniem na ogólnopolskiej Wystawie Rolniczo-Ogrodniczej w Poznaniu w r. ub. gdzie Wydział Plantacji otrzymał najwyższe odznaczenie: dyplom uznania i złoty medal.

Wszyscy łodzianie są bardzo z tego dumni. Ale... Jedno istotne zastrzeżenie: nie należy upajać się sukcesami i spocząć, jak to mówią, na laurach łodzianie dumni ze swego wydziału plantacji spodziewają się po nim dalszej pracy i dalszych wyników w tej tak ważnej dla naszego miasta dziedzinie. K.

Pończochy jedwabne w PDT

W dniu wczorajszym Powszechny Dom Towarowy przy ul. Piotrkowskiej 98 otrzymał transport pończoch jedwabnych, które będą sprzedawane już od dzisiaj wyłącznie dla świata pracy — za okazaniem legitymacji Związków Zawodowych.

Pończochy te są w dużym wyborze, w dobrym gatunku i w wielu kolorach. Każdy członek Związku Zawodowego będzie mógł kupić dwie pary pończoch. Cena wynosi 240—500 zł, zależnie od gatunku. W pierwszym rzędzie sprzedawane będą pończochy w cenie 380 zł. (m.)

Na rynku Bałuckim

W swoim czasie poruszaliśmy sprawę sprzedaży drobiu na rynku Bałuckim. Sprzedawcy nie trzymali się wyznaczonego na ten cel miejsca. Obecnie stwierdzić możemy, że drób przeznaczony na sprzedaż przenosi się w klatkach a przed klatkami — tabliczka z napisem: „handel drobiem”. Natomiast sprzedaż nabiātu pozostawia wiele do życzenia. Przede

wszystkim jak to widać na zamieszczonym obok zdjęciu — odbywa się on w anty-sanitarnych warunkach. Nie przestrzegane są też obowiązujące ceny. Wykorzystując okres żniw ny kiedy mniejsza jest podaż nabiātu, spekulanci pobierają nadmierne ceny żerując na kieszeni robotnika. Nie wątpimy, że szybka interwencja czynników kompetentnych położy kres nieporządkom i nadużyciom. (PW)

NA WOKANDZIE

Złodzieje łożysk kulkowych skazani na długoletnie więzienie

W drugim dniu rozprawy w Wojskowym Sądzie PKP przeciw kolejarzom oskarżonym o kradzież łożysk kulkowych zabrał głos oskarżyciel publiczny. Prokurator pík Kanel zaznaczył, że zwalczanie kradzieży ładunków transportowych na kolei ma szczególnie doniosłe znaczenie w okresie odradzania się i przebudowy gospodarki Państwa. Analizując winę poszczególnych oskarżonych, podkreślił szczególnie napięcie złej woli kierownika pociągu — Lisieckiego i maszynisty — Bieniasza. Nadto wskazał, jak wielką szkodę wyrządziła kradzież łożysk kulkowych gospodarce przemysłu węglowego. Na zakończenie prokurator zaznaczył, że sprawa niniejsza powinna być przypomnieniem dla szerokiego mas kolejowych, jak wielkie szkody dla społeczeństwa wyrządza kradzież mienia przewozonego przez kolej, i, że tylko uczciwa i rzetelna praca można osiągnąć dobrobyt społeczeństwa.

Sąd pod przewodnictwem mjr. Krzeskiego skazał: Bednarka na 5 lat, Rysiewskiego na 10 lat więzienia z pozbawieniem praw publicznych na lat 5, Bieniasza na 8 lat więzienia z pozbawieniem praw na lat 3, Pokorę na 7 lat i Gajewskiego ze względu na minimalny udział w przestępstwie — na 1 rok więzienia.

Bronił adw. Czarnecki, Rusiecki i Gliński.

Młodzież sposobi się do służby morskiej w szeregach SP

Poszczególne powiatowe komendy organizacji „Służba Polsce” na Pomorzu przystąpiły do szkolenia młodzieży w dziedzinie służby morskiej. Dotychczas na terenie województwa zorganizowano 13 hufców przysposobienia marynarki „Służby Polsce”, obejmujących po 40 junaków. W stadium organizacji znajduje się wojewódzki ośrodek morski w Bydgoszczy, gdzie na kursie teoretycznym w okresie jesiennym i zimowym szkolić się będzie kandydatów na kurs praktyczny. Kurs praktyczny uruchomiony będzie w przyszłym roku nad jeziorem Gopło w Kruszwicy. Wyszkoleni junacy zasila szeregi floty morskiej.

TABLICA zwycięzców

W PZPB Nr 1 w tkalni na 12 krosnach wysunęła się na czoło Józefa Seweryniak (126,7 proc.). Drugie miejsce zajął Marian Switoń (125 proc.). Stefan Palczyński uzyskał 123,5 proc., Genowefa Korzeniowska osiągnęła 121,6 proc., Helena Kolasa 118,8 proc., Józefa Krzyżaniak 114,3 proc., a Maria Pyziak 112,5 proc. Na „szóstkach” pierwsze miejsce zajęła Florentyna Wierszeń (143,7 proc.). Stefan Palczyński uzyskał 128,8 proc. Władysława Jarosik osiągnęła 126,4 proc. Na 4 krosnach odznaczyły się Cecylia Pawlak (152,4 proc.) i Anna Dratwicka (147,5 proc.). W przedzalni wyróżniły się Bronisława Switoniak (166,2 proc.) i Lucja Krawczyk (158,7 proc.). W PZPB Nr 2 w przedzalni (6 stron) uzyskała Anna Ciesielska 130 proc., a Henryka Pijanowska 130,5 proc. Maria Waleńska (4 strony) osiągnęła 154 proc., Stanisława Włodowska 131,3 proc., Apolonia Sinocha 130 proc., a Stanisława Niestrata (3 strony) 158,8 proc. W tkalni na 6 krosnach wysunął się na czoło Bronisław Ciuta (161,5 proc.). Maria Tomczyk osiągnęła 161 proc., Irena Drzewiecka 150 proc. Helena Płachta (4 krosna) uzyskała 168,4 proc. W PZPB Nr 4 w tkalni (16 krosien automatycznych) pierwsze miejsce zajęła Eugenia Filipiak (174,3 proc.). Józef Sobczak osiągnął 171,4 proc. Leokadia Małek uzyskała 168,5 proc. W PZPB Nr 6 w przedzalni (750 wrzec.) wyróżniły się Stanisława Smyczek (147,5 proc.), Helena Wojciechowska (146,4 proc.) i Maria Haf (145,9 proc.). W tkalni (6 krosien) Józefa Głogowska osiągnęła 163,1 proc., a Wanda Strzelczyk 162,7 proc. Na „czwórkach” odznaczyły się Stanisława Andrzejczak (170,1 proc.) i Maria Rajska (168,7 proc.). W PZPB Nr 7 w przedzalni (780 wrzec.) osiągnęła Antonina Dobrzyńska 167,7 proc.,

a Bronisława Bakowska 162,7 proc. W tkalni na „czwórkach” uzyskała Antonina Beśka 169,6 proc., a Józefa Talar 168,4 proc. W PZPB Nr 8 w przedzalni (920 wrzec.) Maria Bugajna uzyskała 179 proc., Maria Hojceka 170 proc. W tkalni wyróżniły się Danieł Płak (6 krosien — 175 proc.) i Halina Bawolak (4 krosna — 183 proc.). W PZPB Nr 9 w tkalni na „szóstkach” wysunęły się na czoło Stanisław Kułik (163,8 proc.) i Józef Zakrzewski (180,3 proc.). Feliksa Pakulska osiągnęła 159 proc., Regina Gejst 157,5 proc., Franciszka Kociolek 155,7 proc. W przedzalni odznaczyły się Janina Kowalska (636 wrzec. — 138 proc.). W PZPB Nr 14 w przedzalni wyróżniła się Katarzyna Woźniak (820 wrzec. — 148 proc.). W tkalni na 6 krosnach Franciszka Kaczmarek osiągnęła 145,1 proc. W PZPB Nr 16 odznaczyły się przedki: Melania Modrzejewska (852 wrzec. — 156,6 proc.), Maria Napora (872 wrzec. — 154,5 proc.) i Zofia Zemsta (960 wrzec. — 154,5 proc.). W PZPB Nr 22 w przedzalni (888 wrzec.) Feliksa Sobczak i Franciszka Denys osiągnęły po 160,5 proc., a Eleonora Wasilewska i Krystyna Ambrożyk (666 wrzec.) po 165 proc. W PZPB w Rudzie Pabianickiej w tkalni (10 krosien) uzyskała Janina Stramska 147,2 proc., a Marta Majer 144,8 proc. Władysława Woźniak (8 krosien) osiągnęła 145,6 proc., Ksawera Szymańska 133,8 proc. Na 6 krosnach wyróżniły się Zofia Kubacka (148,2 proc.) i Helena Borówczyńska (146,2 proc.). W przedzalni (3 strony) Maria Kmin osiągnęła 171 proc., a Maria Kälwińska 162 proc.

W tę i z powrotem

Zaszczepiona od biurokracji

Wydział Ewidencji Ubezpieczalni Społecznej. Przy barierze, oddzielającej interesantów od urzędników i kartołeki, stoj strapiiony starszy obywatel.

— Co się panu stało? zapytuje z przejęciem młoda pracowniczka wydziału urzędująca od „Sz” do „W”

— Zabrakło mi 8 złotych do wykupienia legitymacji — wzdycha obywatel — a do domu mam tak daleko...

— E! to żadne zmartwienie — uśmiecha się miła panienska — Ja panu pożyczę. Twarz interesanta się rozjaśnia. Starszy pan notuje nazwisko urzędniczki: J. Jabłońska.

My również notujemy: ob. J. Jabłońska „daleko padła od biurokratycznej jabłoni”. Młode serce „zaszczepiło” ją od bakcyli sztywnego, formalistycznego urzędowania.

Kino w kinie

— Ja mam aż trzy! zaryczał triumfalnie jakiś zażywny facet zdarłszy z pleców koszulę.

— Ja cztery — westchnął starszy pan, macając się po plecach.

— Ja tylko dwie! — oblicza z ulgą dama podskakująca w 14-tym rzędzie.

Opis powyższego „polowania” widzimy ob. Drygasowi, który stwierdza, że jeśli chodzi o niego samego to złapał aż pięć wypasionych pluskiew na seansie filmowym w kinie „Włókniarz”.

P. S. Jak wynika z repertuaru kin „Włókniarz” wyświetla obecnie film pt. „Okoliczności łagodzące”. Wydaje się jednak, że w sprawie wyżej opisanego stanu sanitarnego widowni niema żadnych okoliczności łagodzących.

Koniec wieńczy dzieło

Ktoś kiedyś zaczął budowę domu przy rogu ul. Magistrackiej i Nowotki. Założono fundamenty, doprowadzono mury do wysokości parteru i stop.

Niejeden z przechodniów zatrzymuje się przed niedokończoną budowlą i zastanawia się, czemu się nikt w.w. domem nie zainteresuje. Czyżby za dużo było mieszkań w Łodzi?

ŁODZIANIN

Rozbudowa i remonty

Wydział Odbudowy Zarządu Miejskiego przystąpił już do budowy nowoczesnej sali sportowej przy ul. Skorupki. Położone już zostały fundamenty i zabezpieczony został teren.

W najbliższych dniach rozpoczyna się budowa II szkoły podstawowej przy ul. Wólczańskiej 171-173. Szkoła na Karolewie została już ukończona. Poza tym remontuje się gruntownie gmach szkoły przy ul. Gdańskiej 90.

Zwiększają się kadry pracowników filmowych

W ubiegłą niedzielę w świetlicy Związku Zawodowego Pracowników Filmowych odbyło się po zakończeniu egzaminów wręczenie dyplomów zawodowych kinooperatorom Łódź, Wrocławia, Częstochowy, Piotrkowa, Łowicza i innych miast. Ogólna liczba wydanych dyplomów wynosi 53.

Dyplomowanie nowych fachowców w przemysle filmowym przyczyni się niewątpliwie w wielkim stopniu do usprawnienia porządków w naszej kinematografii.

Co usłyszymy dziś przez radio

Program na środe 11 sierpnia 1948 roku.

12.04 Dziennik; 12.25 Pieśń w wyk. S. Adamczewskiego — baryton; 12.45 „Co czytać”; 12.55 „Gawęda Hanny”; 13.00 (L) Koncert rozrywkowy wyk. H. Wilczyńska i W. Dunin-Brzeziński — piosenki, zes pół jazzowy Kleckiego i Frachowicza oraz A. Lustig — akomp.; 13.45 II audycja z cyklu: „Kompozytor tygodnia — Maurycy Ravel” — (płyty); 14.30 (L) Z dzisiejszej prasy; 14.35 (L) Fragmenty opery komicznej „Cyrylik Sewjski” Rossini’ego (płyty); 15.05 (L) Informator akademicki 15.10 (L) Interludium z płyt; 15.20 (L) Pogadanka J. Zakrzewskiej pt. „Spółdzielczość organizuje wymiany handlowe ze wsiami”; 15.30 „Sąd w dżungli — słuchowisko dla młodzieży Aleksandra Gajdeckiego w reżyserii T. Markowskiego; 17.20 Koncert rozrywkowy; 17.55 Skrzynka PKO; 18.00 „Mówi Wystawa Ziemi Odzyskanych”; 18.05 „Przez lądy i morza”; 18.15 Audycja dla wojska; 18.45 „Nowe książki” — felieton; 18.50 Koncert chóru dzieci z Czechosłowacji; 19.30 „Emancypantki” 36 odcinek powieści B. Prusa; 19.45 „Rumunia przemawia do Polski”; 20.15 „Ciekawostki literackie”; 20.20 Audycja Komitetu Wykonawczego Obchodu Roku Chopinowskiego; 20.30 Audycja Chopinowska w wyk. H. Czerny-Stefańskiej; 20.58 Komunikat meteorologiczny; 21.00 Dziennik; 22.00 Muzyka taneczna (płyty); 22.40 Komunikat z XIV Olimpiady; 23.00 Ostatnie wiadomości; 23.10 Muzyka taneczna; 23.20 Program na jutro; 23.30 (L) Koncert żyćzeń; 23.59 (L) Zakończenie audycji i Hymn.

Z życia Partii

KURS WYKŁADOWCÓW
WSPÓLNEGO SZKOLENIA

Wojewódzka Komisja Szkoleniowa PPR i PPS w Łodzi zawiadamia wszystkich towarzyszy przyjętych na kurs wykładowców wspólnego szkolenia, że kurs odbędzie się w Pabianicach, ul. Armii Czerwonej Nr 1 (Wojewódzka Szkoła PPR) na dzień 14-go sierpnia b. r. godz. 14-ta.

UWAGA, SEKRETARZE KÓŁ

DZIELNICA STAROMIEJSKIEJ PPR!
Dnia 11 b. m. o godz. 17-tej odbędzie się odprawa sekretarzy w lokalu własnym przy ul. Nowomiejskiej Nr 6. Sprawy ważne. Stawiennictwo obowiązkowe.
Dzisiaj, dnia 11. 8. 48 r. odbędą się następujące zebrania kół PPR.

DZIELNICA GÓRNA PRAWA
Godz. 13.30 — PZPW Nr 2, PZPW Nr 5, PZPW Nr 6, Schweikert-Guma; godz. 15.30 Ubezpieczalnia Społeczna; godz. 16-ta Spółdzielnia Pracy „Ryba”.

DZIELNICA GÓRNA LEWA
Godz. 13.30 — PZPB Nr 14, PZPW Nr 3 — Wyzd. Mechaniczny, — koło Zarzew (wspólne z PPS) i „Warta” — koło I i II; godz. 15.30 — PCK (wspólne z PPS).

DZIELNICA ŚRÓDMIEŚCIE
Godz. 15-ta — Dyrekcja Przemysłu Miejskiego; godz. 16-ta — Elektrosan, PZPDz. Nr 2; godz. 16.30 — Państwowe Zakłady Samochodowe, Wojewódzki Urząd Ziemski, Liga Kobiety; godz. 17-ta — Spółdzielnia „Astra”.

DZIELNICA GÓRNA
Godz. 13.30 — PZPJG Nr 8 (Buhle), Tkalinia zm. I, PZPW Nr 17 (Zajbert) — przedział odpadkowa, zm. II; godz. 14-ta — PZPDz. Nr 5 (Schicht) — Szwalnia — koło 2, PZPW Nr 36 (Heisler) — zm. II; godz. 15.30 — PZPW Nr 17 (Stolarow) — oddział gospodarczy, biuro, PZ Przem. Dekarskiego — Zakład Blacharski; godz. 16-ta — Młyn „Automat”.

DZIELNICA ŚRÓDMIEJSKA LEWA
Godz. 13.30 — PZPW Nr 36 — koło 3, Ośrodek Konfekcyjny Nr 4 — koła 10—15; godz. 14-ta — PZPJG Nr 1, PZPB Nr 4 — koło 1; godz. 14.15 — Centr. Kraj. Surowców Włók.; godz. 16-ta MKZ — koło 2.

DZIELNICA STAROMIEJSKA
Godz. 8-ma — PZPB Nr 2 — Straż Pożarna I Przemysłowa; godz. 13.30 — PZPW Nr 35 — koło 3, 4; godz. 14-ta — PZPB Nr 8 — przedział, zm. II, PZPB Nr 2 — tkalinia — zm. I; godz. 15-ta — PZPW Nr 35 — oddział 3; WSGW; godz. 19-ta — PSS — koła 2 i 8.

DZIELNICA BAŁUTY
Godz. 15-ta — Starostwo Północne; godz. 19-ta — Radogósz.

DZIELNICA RUDA PABIANICKA
Godz. 13-ta — PZPB w Rudzie — Wykończalnia, PZPB — oddział I-szy, zm. II-ga — oddział II-gi, zm. II-ga, F-ka Tektury Ruda (wspólne z PPS); godz. 13.30 — MKZ (Komitet Współdziałania).

DZIELNICA WIDZEW
Godz. 13.30 — PZPB Nr 16 — Przedział, skrzynka III zm.; godz. 15-ta — RCA (wspólne z PPS), SPP, KBW; godz. 16-ta — Wifama — ślusarze; godz. 16.15 — PMS — Biuro.
PZPB Nr 5 godz. 14-ta — kotłownia i węglarze godz. 15-ta — kuchnia; godz. 16-ta — Warsztat Reperacyjny (wspólnie z PPS).

Łódź kulturalna

W pierwszej połowie września rozpocznie się sezon koncertowy w Filharmonii Łódzkiej. Stałym dyrygentem Filharmonii został obecny kapelmistrz orkiestry Polskiego Radia w Katowicach Włodzimierz Ormicki, dyrektorem artystycznym pozostał jak lat ubiegłych Zdzisław Gorzyński. Od 16-go bm. rozpoczynają się już próby nowoskompletowanej orkiestry.

Również we wrześniu rozpocznie się sezon wystawowy Miejskiej Galerii Sztuki. Pierwszą wystawą jaką tam obejrzymy będzie prawdopodobnie „50-ciolecie malarstwa polskiego”.

We wszystkich muzeach, a w Muzeum Sztuki w szczególności przygotowuje się na sezon jesienny popularne prelekcje omawiające wszystkie dziedziny sztuki dla świata pracy.

Teatr Powszechny przy ul. 11 Listopada mieć będzie własną dyrekcję. Na czele Teatru stanie znakomity artysta dramatyczny Karol Adwentowicz.

W ramach akcji „Odbudowy Warszawy”, która zainicjowana będzie we wrześniu w Łodzi zorganizowane zostanie staraniem Miejskiego Wydziału Kultury i Sztuki szereg imprez okolicznościowych związanych tematycznie ze stolicą.

Kirgizja zmienia oblicze

Wczorajsi koczownicy — stają się zamożnym ludem

Kirgizja, egzotyczna krajina zielonych dolin i skalistych gór z „Dachem Świata” — Pamirem, z łańcuchem gór Altaju i Tian-Szanu, z roku na rok przybiera coraz bardziej rolniczy charakter.
Wyobraźmy sobie naogół Kirgizję, jako pastersza koczownika w wysokiej karakułowej

czaple, popędzającego konno stada owiec wśród bezmiernych stepów swej ojczyzny.
W rzeczywistości jednak wielu nomadów już oddawna zmieniło koczowniczy tryb życia na osiadły i zajęło się uprawą roli. Kanały irygacyjne doprowadziły wodę do pustynnych stepów i stworzyły idealne warunki dla uprawy

cennych roślin, między innymi buraków cukrowych.
Osiedle, w którym wybudowano pierwszą cu krownię nazywa się Kant, co po kirgizku znaczy — cukier.
Dokoła fabryki, na polach, które były niegdyś pustynią, ciągną się teraz wielkie plan-tacje buraków cukrowych. Na ciężkiej, żyznej ziemi buraki przyjęły się doskonale. Przed wojną w dolinie Czujskiej zbierano największe na świecie plony buraków cukrowych, które pod gorącym słońcem Kirgizji dochodziły do olbrzymich rozmiarów i zawierały wysoki procent cukru.

Kant posiada duże, doskonale zorganizowane, wielokierunkowe gospodarstwo rolne: 755 hektarów zajętych jest pod plantacje buraków cukrowych, na pastwiskach pasie się 3.000 sztuk bydła. Państwo otrzymuje stąd: mięso, tłuszcz, zboże, mleko.

Fabryka otoczona jest bogatymi sadami owocowymi, dalej ciągną się stawy pełne wysokogatunkowych karp, których młody narybek przywieziony został samolotami z dalekich jezior Związku Radzieckiego.

Miejscowe gospodarstwo rolne nastawione jest też na produkcję nasion buraków, dostarczanych do wielu sąsiednich gospodarstw a nawet wysyłanych daleko — na Syberię i Ukrainę.

Technika produkcji cukru stoi na bardzo wysokim poziomie, co tym bardziej jest godne uwagi, gdyż Kirgizja uchodziła stosunkowo jeszcze niedawno za najbardziej zacofany kraj w ZSRR.

Współczesna radziecka Kirgizja jest pięknym krajem uprawnym, urodzajnych pól, dobrze wyposażonych stad bydła, doskonale wyposażonych przedsiębiorstw i nowych dróg, łączących centrum z odległymi zakątkami kraju.
M. Kałnowski

Cenne odkrycie

Na terenie Państwowych Zakładów Przemysłu Jedwabniczo-Galanteryjnego Nr 10 w Leśnej koło Lubania znajdują się filtry, służące do oczyszczania odpływającej do rzeki wody. Pod dachem tych filtrów leżały do ostatniego czasu jakieś rupiecie i gruz, które wreszcie postanowiono usunąć. I oto w czasie pracy pod jedną z bocznych ścian odkopano dwie sztaby czystej miedzi, każda o długości 2,5 m, z których jedna waży ok. 2,7 — 2,9 tony, druga natomiast 400 — 500 kg. Razem ponad 3 tony cennego surowca, tak bardzo dzisiaj potrzebnego w naszym przemyśle. O fakcie znalezienia miedzi zawiadomiono władze.

Czytajcie Głos Robotniczy!

OGŁOSZENIA DROBNE

Zaofiarowanie pracy
ŁÓDZKIE Zjednoczenie Przemysłu Maszyn Rolniczych poszukuje: inżynierów mechaników, techników mechaników, oraz wykwalifikowane maszynistki. Zgłoszenia kierować do Wydziału Personalnego, Łódź Piotrkowska 82. 4941-k

STOLARNIA Mechaniczna W. P. B. Wierzbowa 20, zatrudni pracowników placowych. Stawki budowlane. Zgłaszać się na miejscu. 4871-k

Zagubione dokumenty
ZGUBIONO legitymację tramwajową żółtą, na nazwisko Bechler Henryka. 4940-g

ZGUBIONO dowód kolejowy nr 996136 na nazwisko Marciński Tadeusz. 4938-g

ZGUBIONO metrykę chrztu, wydaną we Lwowie na nazwisko Janusza Żabięgi. 4933-g

ZGUBIONO kartę rejestracyjną RKU-Pabianice, gminny dowód zameldowania, kwit na 100 kg żyta na nazwisko Glapski Stanisław. 4935-g

ZGUBIONO książeczkę wojskową, wydaną przez RKU Piotrków. Jaronek Stanisław, ul. Niska Nr 5-7. 4934-g

Różne
ROBOTNICZE Towarzystwo Przyjaciół Dzieci uruchamia przedszkole przy ul. Limanowskiego 124. Zapisy tamże od dnia 10 sierpnia rb. — w poniedziałki, wtorki i środy od 10—13. 4936-k

2 KONIE ciężarowe potrzebne są dla PZPB Nr 2, Łódź, Ogrodowa 17. Ofer ty składać w Wyzd. Gospodarczym do dnia 15.8 br. 4942-k

Prasa radziecka o sukcesach polskiego filmu »Oświećm«

Znany radziecki reżyser filmowy, twórca filmu „Pieśń o Ziemi Sybirskiej” Pyriew pisze w „Prawdzie”, iż film „Oświećm” („Ostatni Etap”) odniósł zasłużony wielki sukces na międzynarodowym festiwalu filmowym w Marińskich Łaźniach. Film, do którego zdjęcia dokonane zostały na terenie potwornego niemieckiego obozu śmierci — pisze Pyriew — jest wzruszającym dziełem sztuki i zachowuje zarazem wielką wymowę dokumentu. Film ten opowiada o męczeństwie, bohaterstwie, mękach i przyjaźni, jaka łączyła synów i córki narodów słowiańskich w kamatach hitlerowskich. Reżyserka Wanda Jakubowska, która sama była więziona w Oświęcimiu, unikając naturalizmu w odzwierciedleniu okru-

cienstw katów faszystowskich, zdołała od-tworzyć wstrząsający obraz Oświęcimia. Pyriew stwierdza zarazem, iż film „Oświećm” świadczy o twórczej współpracy polsko-radzieckiej na polu filmowym

„Izwestia” w korespondencji z Marińskich Łaźni wskazuje na zasłużony sukces „Oświećm”, stwierdzając, iż Wanda Jakubowska na czele kolektywu, w skład którego weszli również artyści radzieccy oraz operator Monastyrski, stworzyła świetny film, który opowiada nie tylko o cierpieniach ludzi, lecz również o ich walce z faszyzmem, o zwycięstwie sprawiedliwości i o wielkiej misji wyzwoleniczej Armii Radzieckiej.

Artykuły spożywcze na karty żywnościowe na miesiąc sierpień 1948 r.

Zarząd Miejski w Łodzi — Wydział Aproprowizacji — podaje do wiadomości, że na karty żywnościowe zwykle oraz z nadrukiem „Zg” (dawniej RCA), na miesiąc sierpień 1948 r., w sklepach włączonych do miejskiej sieci rozdzielczej poczynając od dnia 11 sierpnia r. b., sprzedawane będą następujące artykuły spożywcze:

- Kat. I i kat. I „Zg”**
na odcinek Nr 18 po 2 kg mąki pszennej 80-proc. w cenie zł 3,50 za 1 kg.
na odcinek Nr 21 po 1 kawałku mydła do prania wagi pierwotnej 0,2 kg w cenie zł 3,20 za 1 kawałek.
- Kat. IR i kat. IR „Zg”**
na odcinek Nr 13 po 1 kg mąki pszennej 80-proc. w cenie zł 3,50 za 1 kg.
na odcinek Nr 16 po 1 kawałku mydła do prania wagi pierwotnej 0,10 kg w cenie zł 1,60 za 1 kawałek.
- Kat. IR zwykła**
na odcinek Nr 14 po 0,70 kg konserw końskich w cenie zł 14 za 1 kg.
- Kat. IR**
na odcinek Nr 9 po 0,35 kg konserw końskich w cenie zł 14 za 1 kg.
- Kat. IRD3, IRD7, IRD12**
na odcinek Nr 27 po 3 kg mąki pszennej 80-proc. w cenie zł 3,50 za 1 kg.

na odcinek Nr 29 po 0,5 kg smalec w cenie zł 12 za 1 kg.
na odcinek Nr 30 po 1 kawałku mydła do prania wagi pierwotnej 0,1 kg w cenie zł 1,60 za 1 kawałek.
na odcinek Nr 28 po 0,5 kg konserw mięsnych w cenie zł 14 za 1 kg.

Uwaga: Konserwy mięsne na karty IRD3, IRD7, IRD12 wydawane będą tylko posiadaczom kart żywnościowych niezatrudnionych w przemyśle.
Konserwy końskie na kat. „C” wydawane będą tylko posiadaczom kart żywnościowych zatrudnionych w przemyśle.
Wydział zaznacza, że termin realizacji wyżej wywołanych odcinków upływa z dniem 31 sierpnia r. b. Po tym terminie żadne reklamacje uwzględniane nie będą.
Towary nieodebrane w wyżej wymienionym terminie przechodzą z dniem 1 września r. b. do dyspozycji Ministerstwa Aproprowizacji w Warszawie.
Poza tym Wydział zaznacza, że żadne inne ceny prócz podanych nie mogą być przez Spółdzielnię pobierane. Całkowite koszty transportu i opakowania mieszczą się już w podanych powyżej cenach.

Zaświadczenia niezbędne dla osób niepracujących, przy odbiorze kart żywnościowych na miesiąc wrzesień br.

Zarząd Miejski w Łodzi — Wydział Aproprowizacji — przypomina, że zgodnie z zarządzeniem Ministra Aproprowizacji z dnia 2.4.1948 roku (Dz. Urz. Min. Aprop. nr 3 z dnia 5.5.1948 r.) w sprawie uprawnień do otrzymania kart zaopatrzenia, osób, które nie pobierają kart zaopatrzenia przez zakłady pracy, winny przy odbiorze kart żywnościowych na miesiąc wrzesień przedstawić aktualne zaświadczenia, a mianowicie:

1. Ucząca się młodzież — zaświadczenie szkoły, stwierdzające, że dana osoba jest uczniem.
Zaświadczenie ważne do końca danego roku szkolnego.
2. Inwalidzi wojenni i wojskowi — odpis dowodu, uprawniającego do pobierania renty inwalidzkiej oraz zaświadczenie urzędu skarbowego o nieposiadaniu żadnych stałych dochodów prócz renty.
Zaświadczenie ważne 6 miesięcy.
3. Ociemniałi, przebywający poza zakładami zamkniętymi i ich przewodnicy — zaświadczenie Związku Ociemniałych względnie właściwego Starostwa Grodzkiego.
Zaświadczenia ważne 6 miesięcy.
4. Wdowy i sieroty do lat 16 po zmarłych więźniach politycznych, po poległych w walce o wyzwolenie Polski spod najeźdu hitlerowskiego oraz po powstańcach śląskich — zaświadczenie Związku b. Więźniów Ideowo-Politycznych, Związku Uczestników Walk o Niepodległość Polski lub Związku Weteranów Powstań Śląskich, nadto zaświadczenie władz skarbowych stwierdzające, że nie mają źródeł dochodu z przedsiębiorstw handlowych lub przemysłowych, oraz zaświadczenie pozostawania bez pracy.
Zaświadczenie ważne 6 miesięcy.
5. Kobiety samotne, mające na utrzymaniu dzieci do lat 18 oraz dzieci tych kobiet do lat 16 — świadectwo ubóstwa,

względnie zaświadczenie właściwych władz o niemożności skierowania do pracy lub o niezdolności do pracy (świadectwa te wydaje Starostwo Grodzkie).
Zaświadczenia ważne 3 miesiące.

6. Osoby w wieku ponad 60 lat — świadectwo urodzenia (krótki wypis).
  7. Osoby samotne, stale niezdolne do pracy zarobkowej — zaświadczenie lekarza urzędowego (lekarz grodzki lub Ubezpieczalni Społecznej) oraz świadectwo ubóstwa.
Osoby zainteresowane, które nie złożyły wymaganych zaświadczeń, nie otrzymają kart żywnościowych na miesiąc wrzesień roku bież.
- Uwaga!** Aparat telefoniczny nr 185-12 Zarząd Miejski w Łodzi podaje do wiadomości, że aparat telefoniczny nr 185-12 nie obsługuje obecnie Wydziału Aproprowizacji.
Uprasza się o niekorzystanie z tego telefonu w sprawach aproprowizacyjnych.

PRZETARG NIEOGRANICZONY CENTRALNY ZARZĄD PRZEMYSŁU WŁÓKIENNICZEGO BIURO BUDOWY ZAKŁADÓW WŁÓKIENNICZYCH W ŁODZI

ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie przebudowy budynku przedziału odpadkowej dla PZPB w Częstochowie „CZESTOCHOWIANKA” oddział w Zawierciu.
Szczegółowe warunki przetargowe, druki ofertowe i informacje można otrzymać w Biurze Budowy Zakładów Włókienniczych w Łodzi, ul. Sienkiewicza 47.
Oferty należy składać lub nadsyłać do Biura Budowy Zakładów Włókienniczych w Łodzi, ul. Sienkiewicza 47 do dnia 26 sierpnia 1948 r. do godz. 12-ej
Otwarcie ofert nastąpi w dniu 26 sierpnia br. o godz. 12-ej min. 15. 4930-k

TEATRY

TEATR WOJSKA POLSKIEGO

Z powodu remontu w miesiącu sierpniu teatr nieczynny.

TEATR POWSZECHNY

Dzisiaj o godzinie 19.30 „ZABUSIA” G. Zapolskiej w reżyserii Dobiesława Damięckiego. Dekoracje J. Przerackiej. W roli tytułowej Irena Górska, jedna z najzdolniejszych aktorek młodego pokolenia. W innych rolach występują: E. Drozdowska, H. Krzywicka, M. Stróżynska, Z. Truszkówna, J. Żarubin, J. Dwornicki, Z. Filuś i Z. Kęstowicz.

TEATR KOMEDII MUZYCZNEJ „LUTNIA”
Piotrkowska 243

Dzisiaj i dni następnych o godzinie 19.15 „CNOTLIWA ZUZANNA”, operetka w 3-ach aktach J. Gilberta.
Bilety wcześniej do nabycia: ul. Piotrkowska 102, a od godz. 17-ej w kasie teatru. W niedzielę kasa teatru czynna od godz. 11-ej.

Teatr Letni „BAGATELA” Piotrkowska 94

Dzisiaj i codziennie o godz. 20-ej najweselejsza komedia sezonu pt. „MUSISZ BYĆ MOJĄ” z udziałem i w reżyserii Kazimierza Szuberta.

Kasa czynna cały dzień od godz. 10-ej, tel. 272-70.

Uprzejmie prosimy o wcześniejsze nabywanie biletów.

TEATR KAMERALNY DOMU ZOŁNIERZA
ul. Daszyńskiego 34.

Ostatni tydzień sztuki Maxwell Andersona „JOANNA z LOTARYNGII” z Ireną Fichlerówną w roli tytułowej. Reżyseria Erwina Axera, kompozycja plastyczna Otto Axera-Poczatek o godz. 19.15.
Kasa czynna od godz. 12-ej tel. 123-02.

LETNI TEATR „OSA”

Zachodnia 43, tel. 140-09

19.30 punkt. Komedia muzyczna R. Benackiego pt. „Kosmoszka dziewczyna”.

H. Makowska w roli tytułowej oraz B. Halmirska, St. Piasecka, W. Brzeziński, M. Dąbrowski, W. Kwaskowski, T. Wołowski, L. Sadurski i inni.

Reżyser: T. Wołowski. — Orkiestra pod batutą Z. Wiehlera. — Dekoracje: J. Galewski. — Tańce L. Sadurski. — Nowa wystawa. — Modne stroje.

KINA

ALRIA — „Życie Emila Zoli”
godz. 18.30, 20.30 w niedz. 15.30
BAJTYK — „Tajemnica nocy wigilijnej”
godz. 16, 18.30, 21; w niedz. 13.30.

BAJKA — „Siódma zasłona”
godz. 17.30, 20, w niedz. 15.

GDYNIA — Kino nieczynne — na czas remontu Program Aktualność przeniesiono do kina „Hel”.

HEL — „Kobieta sama”
godz. 16, 18, 20, w niedz. 14.

HEL — „Program aktualności krajowych i zagranicznych Nr 24”
godz. 11, 12, 13, 14, w niedz. 11, 12, 13.

MUZA — „Rosanna siedmiu księżyców”
godz. 18, 20.30, w niedz. 15.30

POLONIA — „W pogoni za mężem”
godz. 16, 18.30, 21, w niedz. 13.30.

PRZEDWIOŚNIE — „Zagubione dni”
godz. 17.30, 20, w niedz. 15.30

ROBOTNIK — „Wakacje”
dodatek: Przegląd Sportowy Nr 8
godz. 17, 19, 21, w niedz. 15.

ROMA — „Kopciuszek”
godz. 18, 20, w niedz. 15.30

REKORD — „Młodość Maksyma”
godz. 18, 20 w niedz. 16.

STYLOWY — „Moja miła”
godz. 16, 18.30, 21, w niedz. 13.30.

SWIT — „Kwiat miłości”
godz. 18, 20, w niedz. 16.

TECZA — „Dragonwyk”
godz. 17, 19, 21; w niedz. 15.

TATRY (w ogrodzie) — „As wywiadu”
godz. 17, 19, 21 w niedz. 15.

WISLA — „Bolero”
godz. 17, 19, 21, w niedz. pocz. o godz. 15.

WŁÓKNIARZ — „Okoliczności łagodzące”
godz. 17, 19, 21, w niedz. 15

WOLNOŚĆ — „Tajemnica nocy wigilijnej”
godz. 15, 17.30 20, w niedz. 12.30

ZACHĘTA — nieczynne z powodu remontu

Nasi kolarze nie mieli po co jechać

Kolarski mistrz świata Reg Harris (Anglia) sprawił swym rodakom bolesny zawód. Złoty medal w sprincie ucieki Anglikowi sprzątnął mu go Włoch Ghella, zwyciężając w finale dwukrotnie Anglika w czasach 12 sekund na ostatnich 200 metrach.

W wyścigu drużynowym do finału zakwalifikowały się drużyny Francji, Włoch, Anglii i Urugwaju, które zajęły miejsca według tej kolejności. Drużyna Urugwaju w półfinale miała wyjątkowo słaby czas 6:03,0 minuty (!).

W finale zespół francuski miał czas 4:57,8 minut.

Przeglądając czasy uzyskane w Londynie przez obecną ekstraklasę kolarzy amatorów, musimy stwierdzić, że torowcy nasi zarówno Bek jak i Kupezak nie odegraliby żadnej poważniejszej roli na Olimpiadzie. W biegu drużynowym również nie zajęlibyśmy punktowanego miejsca. Najlepszy czas (4:45,5 m.) w tej konkurencji miał zespół francuski w półfinale, w którym wyeliminował zespół W. Brytanii.

Piękne zwycięstwo Polaka

Antkiewicz zwycięża Murzyna peruwiańskiego Garcię Szymura pomimo zwycięstwa nie zachwyił

SZYMURA I ANTKIEWICZ — wczorajsi zwycięzcy.

Londyn, 118.
Drugie spotkanie naszego pięściarza Antkiewicza przyniosło nam wczoraj duży sukces. Antkiewicz spotkał się w drugiej rundzie z groźnym Murzynem peruwiańskim Garcią i po pięknej, stojącej na wysokim poziomie walce zwyciężył go na punkty.

Garcia, jak oświadczył po walce Antkiewicz, był przeciwnikiem trudnym, dysponującym doskonałymi lekwyimi prostymi. Pomimo tego Murzyn dwukrotnie zapoznał się z deskami ringu do dwóch. Zwycięstwo Polaka w dniu przyjęła długo niemilkącymi brawami.

Trzeci dzień turnieju bokserskiego w Londynie rozpoczął walki w wadze półciężkiej Z Polaków startował Szymura, który spotkał się z Hindusem Joahimem. Wygrał na punkty Polak.

Walka Szymury z Joahimem (Indie) stała na ogół na słabym poziomie. Hindus niższy od Polaka, lecz bardziej krępy nie reprezentował wysokiej klasy.

W pierwszym starciu Szymura jest stałe w ataku. Hindus jest w defenzywie, bijąc jedynie rzadko lekwyimi sierpowym. Obaj za wodnicy wpadają stale w klince. Starcie kończy się lekką przewagą Szymury. Druga

runda rozpoczyna Polak atakami lewym prostym. Hindus dąży do zwarcia, w którym stale przytrzymuje Polaka. Szymura nie potrafi utrzymać przeciwnika na dystans a poza tym sygnalizuje ciosy i jest zbyt powolny. Trafia on jednak więcej. W trzeciej rundzie walka jest w dalszym ciągu chaotyczna i na niskim poziomie. Szymura stara się prowadzić walkę na dystans w dalszym ciągu częściej trafia i zapewnia sobie zdecydowane zwycięstwo na punkty. Polak mimo wyraźnej wygranej stoczył b. słabą walkę. Nie mógł sobie poradzić z walczącym chaotycznie i nieczysto Hindusem. Był ponadto zbyt powolny i na tle słabego przeciwnika forma jego nie zachwyca. W środę 11 bm. Szymura spotka się z murzynem Quitonem z Porto Rico.

Sensacją trzeciego dnia turnieju była porażka mistrza Europy w wadze półciężkiej Holendra Quentenmeyera, z Argentyńczykiem Cia

Dzięki czystce jaka przeprowadzana jest codziennie wśród sędziów, sędziowanie jest coraz lepsze. Dotychczas wycofano ponad 20-tu arbitrow.

JUŻ JADA...

Polska na drugim miejscu za Czechosłowacją

Praga. (Obsł. wł.) — W Zlinie rozpoczęły się 7-dniowe zawody motocyklowe, z których 8 rozegrane będą na terenie Czechosłowacji, 3 dni zaś na terenie Polski. W zawodach uczestniczy rekordowa ilość — 209 zawodników.

Drugi dzień międzynarodowego „Maratonu” motocyklowego przyniósł liczne wypadki na trasie i wiele punktów karnych uczestnikom. Węgier Kralik uległ zła-

manii nogi, poważnych kontuzji doznali Czesi Hradek i Doleżał, z Polaków w szpitalu znajdują się Gargul i Cieszkowski, który doznał lekkiego wstrząsu mózgu.

Po drugim dniu prowadzi Czechosłowacja 0 pkt karnych przed Polską 13 p. kar., Włochami ponad 170 p. kar., Węgry 400 p. kar. Bez punktów karnych jedzie 29 zawodników w tym 2 Polaków: Urbaniak, Jankowski, Brun i Dąbrowski.

Dziwolągi z za Oceanu

Sport amerykański na usługach zblazowanych bankierów z „Wall-street”

Podczas mego widzenia się z Czesławem Kucharskim, fundatorem pięknych nagród na doroczny, klasyczny wyścig kolarski im. śp. Jagkólskiego, który odbędzie się w nadchodzącą niedzielę dn. 15 bm. na trasie Łódź—Piotrków — Tomaszów — Łódź — długo rozmawialiśmy na temat sportowców amerykańskich polskiego pochodzenia.

Okazuje się, że w sporcie amerykańskim grają oni nieraz pierwsze skrzypce. Odnosi to się przede wszystkim do zapaśników.

GWIAZDA TALUNA GASNIE

Sport zapaśniczy w Ameryce cieszy się nie-

mniejszą prawie popularnością od boks. Oczywiście mowa tu jest tylko o zapaśnictwie zawodowym.

Pamiętacie zapewne jeszcze wszyscy Taluna, olbrzymia wileński, który wkrótce po Chmielewskim wyjechał za namową Cyganiewicza do Stanów Zjednoczonych i początkowo odnosił wiele sukcesów.

Obecnie gwiazda Taluna w Ameryce mocno przybladła, ale jest on jeszcze wciąż cenionym przez menagerów, a ostatnio walczył nawet z samym Carnerą, który po niepowodzeniach w ringu przeniósł się na matę. Taluna, niestety, walkę przegrał. Walka tych dwóch olbrzymów,

z których każdy ważył ponad 100 kg i bity ponad 2 metry wzrostu w Ameryce wzbudziła duże zainteresowanie.

CHELOPAK Z TARNOWA — KRAUZE PODTRZYMUJE TRADYCJE CYGANIEWICZÓW

W chwili obecnej w zapaśnictwie amerykańskim wybija się Polak, Karol Krauze, który przywedował za ocean z Tarnowa. Krauze, jak mówi nam Kucharski, „leży w Ameryce wszystkim na łeb i szyję”. Walczy on obecnie oczywiście jako zawodowiec. Obok niego wybija się również młody olbrzym Władysław Kowalewski. Kowalewski jest jeszcze wyższy od Taluna, ale za to jest bardzo szczupły, tak, że przypomina bardzo pajaka.

Pomysł amerykańskich menagerów ekscentrycznością biją często najbardziej wyrubowane rekordy światowe.

Posłuchajcie!

ZOSIA BURSKA — KOLEKCJONERKA „SKALPÓW”

W Ameryce walki wolno — amerykańskie, które swą brutalnością były dotychczas wszystkie tego rodzaju publiczne widowiska, przestały już pasjonować publiczność amerykańską. Zblazowani giełdjarze z „Waal Street” zapragnęli innej rozrywki.

Dolar w Ameryce rządzi wszystkim, a więc i sportem. Menagerzy wpadli więc na nowy pomysł i wymyślili amerykańskie walki parame. Na macie walczą jednocześnie 4 zapaśników, a publiczność — jak mówi śmiejąc się nasz rozmówca — musi stać za... drzwiami.

Amerykanie lubują się również w walkach kobiet (!) W tej „specjalności” niepokonaną jest Polka Zosia Burska, której mieszkanie zdobędzie wiele „skalpów” jej przeciwniczek.

POLACY DOBRZE GRAJĄ W TENISIE I KRĘGLE

Niejednego zapewne zadziwi, że w Ham-tranck najlepszymi tenisistami są Polacy. Na licznych turniejach i to w obsadzie nie były jakiejś odnośną oni wiele sukcesów, bijąc nie raz czołowe rakiety USA.

Do najlepszych zaliczają się Kowalewski, Hetzek, Borowski i Peszyński.

Wiele sukcesów odnoszą również Polacy w rozpowszechnionym bardzo w Ameryce sporcie kręglarskim. W kolars — natomiast o Polakach mało słychać.

W gronie czołowych lekkoatletek rozwiąć będzie swój talent Łodożyńska

W Akademii Wychowania Fizycznego na Bielanach w Warszawie odbędzie się w czasie od 21 sierpnia do 13 września br. kobiecy obóz treningowo-wysockoleniowy, który będzie miał na celu trening przygotowawczy kadry reprezentacyjnej do Igrzysk Bałkańskich (16—19 września), przeszkolenie przodowniczek lekkiej atletyki oraz sprawdzenie i trenowanie nowych talentów.

Trenerami na obozie będą: Gąssowski i Wachalowski. Głównym kierownikiem — sekretarka PZLA I. Matzke. Na obóz powołano następujące zawodniczki:

Ślask — Pankówna, Piwowarówna, Wieczorkówna, Wajsówna E., Hamerlak, Kwoka, Paźdzlorówna, Wasilewska Gembolsówna, Szczerdzielówna, Bregulanka, Hejducka, Szwarówna, Pajerowa;

Łódź — Kucharkówna, Legówna, Płócienniczak, Stomczewska, Peskówna, Moderówna, Wajs-Marcinkiewicz, Łodożyńska, Nowakowa;

Radom — Kusiówna;

Warszawa — Christensen, Pokora, Sienkiewicz, Dobrzańska, Raszko;

Poznań — Cieślakówna, Dobrowolska, Lesznerówna, Kamińska, Czerwińska, Kowalska, Pytlakówna, Adamska, Białecka;

Olsztyn — Izwicka;

Gdańsk — Brockówna;

Kraków — Gorzkowska, Janiszewska, Boro-

wiec, Stachowicz, Legutko, Mitan, Wołańska Bulżanka, Bulżanka II, Konikówna, Klimowska;

Toruń — Sineradzka;

Grudziądz — Gburkówna, Gościńnikówna;

Bydgoszcz — Orsztynowi;

Wrocław — Babinkówna, Flakowicz, Michałska, Paszkówna, Raczewska, Wilhelm Stepowska, Pogorzelska;

Lublin — Gutkowska;

Puławy — Borkowska — Piotrowska;

Z okr. białostockiego — Wielgat Helena.

Zarządy OZLA upoważnione są do uzupełniania swymi kandydatkami z kadry najmłod-

szych — obiecujących, na miejsce tych, które nie będą mogły wziąć udziału w obozie.

Sędzia radziecki prowadzić będzie mecz Polska-Jugosławia

Bawiący na olimpiadzie przedstawiciele Jugosłowiańskiego Związku Piłki Nożnej uzgodnili z wiceprezesa PZPN inż. Przeworskim, że międzynarodowe spotkanie piłkarskie Jugosławia Polska, które rozegrane zostanie 25 bm. w Warszawie, prowadzić będzie sędzia radziecki. Do meczu tego Jugosłowianie wystąpią w swym najsilniejszym składzie.

„SPORT” najpopularniejszym pismem sportowym Polski